

- ఆడపడుచు (కథ) : పి.వి.ఆర్.శివకుమార్

- మతాధిపత్య రాజకీయం - ముస్లిం స్త్రీల జీవితం : పి.జ్యోతి

నవతెలంగాణ
సోపతి
26 జూలై 2020

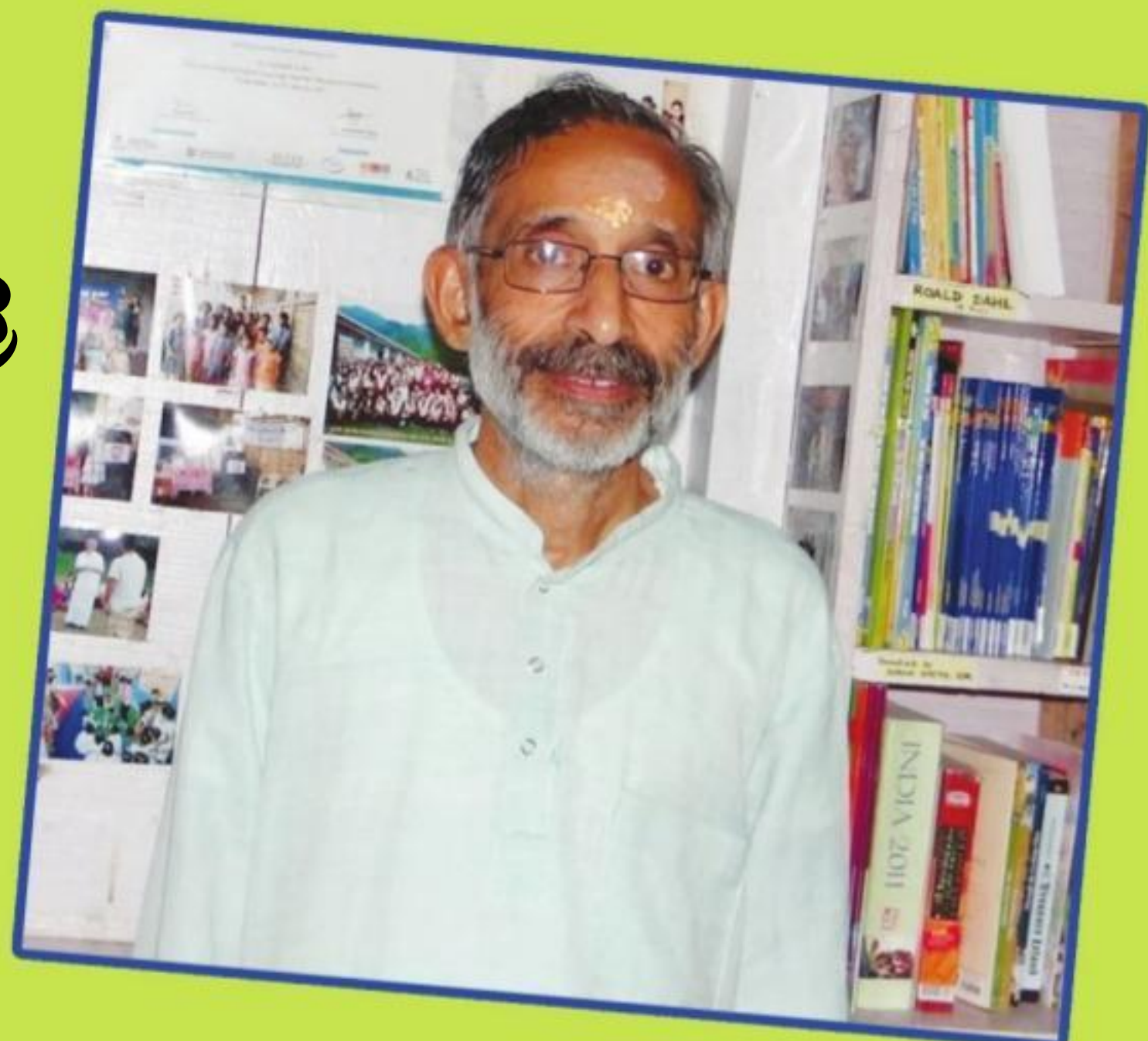

చదువులేలా సాగించాలి...!

అధ్యయన బృంద నివేదిక

అక్షర ప్రేమికునికి పద్మశ్రీ

: డా. రవికుమార్ చేగొని

ఈమెని భోక్తృ కఠోనో.. ధమ
ని ఉత్త కఠోనో...

చౌరస్తా ... 5

ఆడపడుచు
(కథ) :
పి.వి.ఆర్.
శివకుమార్
... 6

చదువులేలా
సాగించాలి!
అధ్యయన
బృంద నివేదిక
(కవర్ స్టోరీ)

... 11

అక్షర ప్రేమికునికి పద్మశ్రీ (ప్రత్యేక వ్యాసం) : డా.రవికుమార్ చేగొని

... 14

పాటల ముచ్చట ... 18

వికాసం ... 19

నెమలిక ... 20

మతాభివృద్ధి రాజకీయం -

ముస్లిం స్త్రీల జీవితం (అమె

సినిమా వ్యూహం: పి.జ్యోతి ... 22

పదకేళి ... 24

సమీక్షలు (కొత్త వేకువ) ... 25

ఈ వారం కవిత్యం

(పదునెక్కిన బాణం,

వెరసి) ... 26

మారలే

అంతరంగం

ఏదీ మారలేదు అనటం అశాస్త్రీయమే కానీ దుఃఖం ఎప్పుటిలానే వుంది. బాధలవే అలానే వున్నవి. దోచుకోవడం, పీడించడం, వివక్షతలూ, హింస వీటిల్లో రూపాలు మారాయోమోగానీ సారం మారలే. మనుషులు మారారే గాని బుద్ధులు మారలే. మనం ముందుకు పోతున్నామనే అనుకుంటున్నాము గానీ ఎంతెంత వెనుకబడి వున్నామో. ఇంకెంత వెనక్కు నడుస్తున్నామో తెలువాలంటే వెనుక చెప్పిన వాళ్ళను ఒకసారి చదవాలి.

‘ప్రతిమల పెండ్లి సేయుటకు వందలు వేలు వ్యయించు గాని దుఃఖిత మతులైన పేదల ఫకీరుల శూన్యములైన పాత్రలనే మెతుకు విదల్చుదీ భరతమేదిని ముప్పది మూడు కోట్ల దేవతలెగవడ్డ దేశమున భాగ్య విహీనుల క్షుత్తులారునే’ అని జాషువా ఏనాడో వాపోయాడు. ఇప్పుడు మనం ఈ కష్టకాలంలో వుండగా, కరోనాతో నానా కష్టాలు పడుతూ మనుషులు మన కండ్ల ముందే వైద్యం అందక, సరైన సౌకర్యం లేక మరణిస్తుంటే గుళ్ళూ, గోపురాలు, కార్యాలయాలు అని కోట్లాది ధనాన్ని వెచ్చించడం, వాటి కోసం శ్రమించడం ఏ రకమైన పాలనా ధర్మం. దీనిని కూడా నిలదీయలేని, ప్రశ్నించలేని సమాజ చైతన్యం ముందుకు పోతున్నట్టా, మూలుగుతున్నట్టా ఆలోచించాలి. ఎవరో రాజకీయ పండితులూ, ఉద్యమ బృందాలు మాత్రమే కాదు, సాధారణ ప్రజానీకమూ, చదువుకున్న వర్గమూ అడగాల్సిన అవసరం లేదా! ఇంకా ఎప్పుడు మాట్లాడతారు. అన్నీ అయిపోయాక ఎవరూ చేసేదేమీ ఉండదు.

ఇక ప్రపంచమంతా ఇంతటి విపత్తును ఎదుర్కొంటుండగా మన దేశంలోనూ ఆపద భయాందోళనలు కలిగిస్తుండగా మనుషుల దుర్మార్గ ఆలోచన ఏమైనా మారిందా! మొన్నా మధ్య తమిళనాడులో షాపు నడుపుకుంటున్న తండ్రి కొడుకులను, షాపు మూయడం కొద్దిగా ఆలస్యమైందనే నెపంతో వాళ్ళు దళితులైన కారణంగా చాలా దుర్మార్గంగా పోలీసులు స్టేషన్లోనే కొట్టి చంపారు. ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో, తెలంగాణలో దళితులపైన దౌర్జన్యాలు, హత్యలు కిరాతక పర్వం కొనసాగుతూనే వుంది. హీనులుగా వారిని చూడటం, కుల అహంకారాన్ని ప్రదర్శించడం ఏ నాగరిక ఆధునికతలకు నిదర్శనం? ప్రజాస్వామ్య పరిపాలకులమని చెప్పుకునే నాయకులు కూడా ఈ సంఘటనలపై మూతులు మూసుకుని మౌనం వహించడం క్షమించరాని నేరం.

కనుబడలేదు దైవతము గాని పదార్థము భారతంబునన్

గనుపడలేదు వర్ణమున కన్న పిశాచము భారతంబునన్

కనుపడలేదు సత్కులము కన్న మహా కళ భారతంబునన్

గనుపడలేదు పంచముని కన్నను నీచపు జంతువేదీయున్’ అని అందుకే కవి ఆవేదన చెందాడు. ఇదే ఆవేదన సమాజంలో నేటికీ కొనసాగుతూనే వుంది. మరింత వేదనతో ఇక్కట్ల వలలో చిక్కుకుపోతున్నారు. ఏమి మారింది? జాషువాలాగానే మనమూ పాడుకోవడమేనా, ఎంత కాలం ఈ కుల పీడన, లేమితో కునారిల్లే దుఃఖిత, జన బతుకు యాతన.

అంతేకాదు ఈ ప్రాణాంతక వ్యాధిని సమిష్టిగా ఎదుర్కోవాల్సిన తరుణంలోనూ మత, కుల ఘర్షణలు, కుతంత్రాలు కొనసాగుతూనే మహిళలపై విపరీతమైన వివక్ష, హింస పెరిగిందని ప్రపంచ అధ్యయనం చెబుతోంది. మన దేశంలో ఈ లింగ వివక్షత దారుణంగా పెరిగింది. స్త్రీ శ్రమను, శరీరాన్ని దోచుకోవడంలో పుణ్య భూమి అగ్రభాగానే నిలిచింది. మనం స్త్రీ స్వేచ్ఛ కోసం స్వాతంత్ర్యం కోసం ఎప్పటి నుండో ఉద్యమిస్తూనే వున్నాం. ఆ పోరాటాల ఫలాలు ఎక్కడున్నాయి. ఇప్పుడు మాట్లాడే వారే? ఆర్థిక కార్యకలాపాల విస్తరణలో భాగంగా వచ్చిన అవకాశాలను వినియోగించుకొనగలిగిన వాళ్ళు కొందరు అంది పుచ్చుకుని తమ భావాలకు రూపాలనిచ్చి గొంతులు సవరించుకున్నారే తప్ప, ఈ నేల మీది జీవితాల కన్నీటి ధారలు తొలిగిపోయిన జాడేదీ కనిపించడమే లేదు.

ఇవన్నీ కొన్ని ప్రస్తావనలు మాత్రమే. ఇవి కూడా రాబోయే రోజులలో మరింత క్షీణించి మధ్యయుగపు లక్షణాల్లోకి లాగబడుతున్నామన్న ఎరుకతో చేసినవి మాత్రమే. ఈ ఊటంకింపులన్నీ రాబోయే మన సమాజ గమనాన్ని సూచిస్తాయి. మనం అధికారంలో నిలిపిన పాలకుల ఆలోచనా ధోరణినీ తెలియజేస్తాయి. అందుకనే మారలేదు సారాంశంగా అని చెప్పడం. ఇప్పటికైనా సదరు విషయాల పట్ల జాగరూకత వహించి, చైతన్యయుతంగా ప్రతిస్పందించకపోతే మహాకవి జాషువాలాగే “ఇచ్చోటనే సత్యవీంద్రుని కమ్మని కలము, నిప్పులలోన గరిగిపోయె! యిచ్చోటనే లేత యిల్లాలు నల్లపూసల సౌరు గంగలో గలిసిపోయె” అంటూ శ్మశాన గీతాల్ని పాడుకోవాల్సి వస్తుంది. అందుకనే మేలుకొనాలి. మేలుకొల్పాలి. పూసుకొని కదలాలి.

‘తెర’ తీయగి ముచ్చట్లు

జుబ్బాలో నారదుడు

సినిమాలో స్త్రీలు పురుష పాత్రలు ధరించడం కొత్తేమీ కాదు. ఐతే, నారదుడు వంటి పాత్రను స్త్రీలు ధరించాలంటేనే ఇబ్బంది. దానికి మన సినిమా వాళ్ళు ఓ ఉపాయాన్ని కనిపెట్టారు. 1943లో విడుదలైన పౌరాణిక చిత్రం ‘కృష్ణ ప్రేమ’లో ‘మా తెలుగు తల్లికి మల్లెపూదండ’ ఫేమ్

టంగుటూరి సూర్యకుమారి నారదపాత్ర ధరించారు. ఆ చిత్రంలో నారదపాత్ర జుబ్బాలో కనిపించేసరికి ప్రేక్షకులు ఆశ్చర్య పోయారు. 1958లో ‘చెంచులక్ష్మి’ తీసిన దర్శకనిర్మాత బి.ఎ.సుబ్బారావు ‘నారద నారది’ తీస్తూ, జుబ్బా నారదుడిగా ప్రముఖ నటి భానుమతికి మేకప్‌స్టిల్స్ తీసి, పబ్లిసిటీకి విడుదల చేశారు.కానీ ఏవో కారణాల వల్ల ఆ సినిమా ఆగిపోయింది.

1960లో ప్రముఖ దర్శక నిర్మాత కె.ఎస్. ప్రకాశరావు ‘రేణుకా మహత్య’లో నారద పాత్రకు రమణారెడ్డిని ఎంపిక చేశారు. ‘చెంచులక్ష్మి’చిత్రంలో రేలంగి నారదపాత్ర ధరించినప్పుడు, రమణారెడ్డి ఆ పాత్ర ఎందుకు వేయకూడదని ఆయన వాదం. ఐతే బక్క చిక్కిన రమణారెడ్డి ఎముకల గూడుగా కనిపిస్తే, అలాంటి నారదుణ్ణి ప్రేక్షకులు ‘భరించలేరని’ ఆయనకు జుబ్బా తొడిగి, ఆయనను కూడా జుబ్బా నారదుడిగానే చూపించారు. సినిమాలో రమణారెడ్డి జుబ్బా నారదుడిగా చూడ్డానికి విడ్డూరంగా ఉన్నా, జనం నవ్వుకుంటూనే ఆయన హాస్యాన్ని ఆస్వాదించారు.

- బి.కె.ఈశ్వర్

నీలి నీడలు

దేన్ని ముట్టుకున్నా
గొంతును పట్టుకుంటావని
దేన్ని తాకినా గోర్ల మాటున
నక్కి ఉంటావని వణికి పోతున్నాం

సొంత ఇల్లు సొంత పిల్లలు
ప్రేమలు రక్తానురాగాలన్నీ
మీటరు దూరం నుంచే...

పాలిచ్చే తల్లులైనా పాలించే తండ్రులైనా
అనుమానపు రెటీనాతోనే....

వెయిల ఏళ్ల అంటరానితనం
ఎంత భయంకరమో

అన్నితరాల నుంచి ఎట్లా భరిస్తున్నారో
అనుకుంటేనే వణుకు పుడుతన్నది

దేవుడు ఎక్కడున్నాడో కానీ
నువ్వు ఖండాంతరాలకు అనేక కోవిడ్లుగా

కోరలు చాసావు

ఉన్నదనే భయంతో

లేకున్నా బెదిరిపోతున్నాము
చెట్లు లేని కుటీరాలు, అరుగల్లేని

ఆకాశ భవనాలు

స్వార్థపు నాచువాసన వేస్తున్నాయి
డాలర్ల ప్లాయిట్లలో వైరసును మోసుకొచ్చే
స్వదేశీ ఇందనాలకై పచ్చ కార్పెట్లు ఒక వైపు
బతుకుల్ని తలలపై మోసుకెళ్లే
సంచార సంసారాలు ఒక వైపు

రోడ్లన్నీ వలస జీవుల పదాలతో ఎర్రబడ్డాయి
దారులన్నీ ఆకళ్లతో మండుతున్నాయి

వెయిల కిలో మీటర్లు రాట్నంలా చుట్టినట్లు
వాళ్ళ పయనానికి పగలూ రాత్రులు

రంగులు మార్పుకుని నిద్రని పరుస్తున్నై
మాతృభూమిని చేరే తపనలో

వాళ్ళ మట్టిమీద కలవరింతలకు
ఎన్ని కరోనాలు నుగ్గు నుగ్గువు తున్నాయో

పుట్టినూరు మట్టిగంధాన్ని
అందుకునే ఆరాటంలో

ఎన్ని దినాలు గంటలు

గతులు మార్పుకుని వెంటఉ నడుస్తున్నాయో

ఏ విప్లవయినా విధ్వంసమైనా

నీడలేని నిరు పేదలనే కదా తుడిచేసేది

ఎందరనుకున్నారు తండ్రీ

కండగల తిండే వైరస్ల శత్రువని

మట్టిమనుషులే అసలైన దేశసంపదని.

- డా. ఉదారినారాయణ, 9441413666

సోపతిపై మీ స్పందనలు sopathisunday@gmail.comకు పంపించండి.

సంపాదించటం అంటే కష్టం కానీ అప్పు సంపాదించడం ఆట్టే కష్టమైన పనేం కాదు. అసలు అప్పుచుకున్నవాడు వడ్డీ పుచ్చుకు కొట్టాలంటే కనాకష్టమవ్వచ్చు. కానీ అసలుకే ఎసరు పెట్టే ఈ కాలం అప్పుల అప్పారావుల పాలిటి స్వర్ణయుగం కదా!

అయ్యో తల తాకట్టు పెట్టవలసి వస్తుందే అని భయపడుతూ, బెంగపడుతూ ఎవరైనా చూస్తున్నారేమోనని ముఖానికి జేబురుమాలు అడ్డం పెట్టుకుని నాలుగు దిక్కులూ చూసుకుంటూ అప్పు అడిగే ఖర్మ పట్టలేదు ఇప్పటి అప్పారావులకు. వీరి సూటూ బూటూ నోట్లో సిగారూ, బ్రీఫ్ కేస్లో చెల్లని డాక్యుమెంటులూ చూసి మేం ఇస్తాం అప్పిస్తాం రండి

అప్పు చేసే పప్పు కూడేనా?

అప్పుడెప్పుడో అప్పారావు అడిగేడు 'హలో! ఓ ఫైవ్ అప్పిడ్లు' తిరిగి యిచ్చేస్తానని.

ఆ తర్వాత మరో అప్పుడు అప్పారావు 'హాయ్! ఓ ఫిఫ్టీ అప్పిస్తే' తిరిగి యిచ్చేస్తానని.

ఇలా అప్పుడప్పుడు అప్పుఅడిగే అప్పారావు అప్పులు అప్పారావయ్యేడు.

అప్పారావు అప్పుల అప్పారావు అయ్యాక మరింత దర్జాగా అప్పుఅడగడం ఆరంభించాడు.

పైవూ ఫిఫ్టీ కాదు, వేలు, లక్షలు, కోట్లు.

ఇదివరకటి అప్పారావయితే తిరిగి యిచ్చేస్తానన్న మాట అప్పుడిగేప్పుడే చెప్పేవాడు. అమౌంటు ఎక్కువైతే పువ్వుల్లో పెట్టి యిచ్చేస్తాననేవాడు.

అప్పుడెప్పుడో అప్పుడప్పుడు మాత్రమే అప్పు అడిగే అప్పారావులు ఒకళ్ళో ఇద్దరో ఉండేవారు. అప్పు అడగడానికి నామోషీ మొహమాటం సిగ్గు బిడియం వంటివి కాస్తో కూస్తో ఉండేవి.

ఇప్పుడిప్పుడు ఎల్లప్పుడు అపో అప్పు అని అడిగే అప్పారావులు ఒకటి పక్కన అనేక సున్నాల్లోఉన్నారు. అప్పు అడగడానికి ఇప్పుడు అప్పుల అప్పారావుకి నామోషీ, మొహమాటం సిగ్గు బిడియం వంటివి కాస్తంత కూడా లవలేశమంత కూడా ఉండవు. పైగా అప్పు అడగడంలో దర్జా, దర్బమూ, స్టేటసూ ఉంటాయి. ఎంత ఎక్కువ అప్పు అడిగితే అంత గొప్ప అప్పారావన్న మాట.

పంచ భూతాలయిన ఆకాశమూ, గాలీ, నిప్పు, నీరూ కంటే 'అప్పు' చాలా గొప్పది. అందుకేనేమో అప్పే చేయని వాడు గాడిద అన్నాడో అప్పారావు. అప్పు చేసి పప్పు కూడు అన్నాడు వాడెవడో!. అప్పుడెప్పుడో ఒకప్పుడు. కానీ ఇప్పుడుఅప్పు చేసిబీరు బిర్యానీ కారూ బంగళా ద్వీపాలూ, విమానాలూ ఏవైనా ఎన్నయినా కొనవచ్చు.

రండి దయచేయండి తమరి రాక మాకెంతో సంతోషం సుమండీ అనే ఋణ దాతలు బ్యాంకుల్లో ఎదురుచూస్తుంటారు.

ఎటొచ్చి ముష్టి యాబై వేలూ, లక్షల్లో అప్పు అడిగి ఇళ్ళూ జీతాలూ తాకట్టు పెట్టేవాళ్ళకు ఈ స్వర్ణయుగం కూడా లోహ యుగమే కాని సూట్లలో వచ్చి కోట్లల్లో 'అప్పుతే' అని దాచినతాత సొమ్ము అడిగినట్టు అడిగేవారికే యిది 'గోల్డెన్ ఎరా'. తీసుకున్న అప్పు తిరిగి ఇన్ని నెలల్లో చెల్లిస్తాం వడ్డీతో అనే వారికి మర్యాద దక్కదు. నోట్ల దొంతరలు పెట్టెల్లో పెట్టుకు వెళ్ళేవాళ్ళు అసలు అసలుకానీ వడ్డీ కానీ తిరిగి యిచ్చే ఊసే ఎత్తరు. అసలు అప్పు అంటే తిరిగి యిచ్చే ఋణం అని వాళ్ళకు తెలియనే తెలియదు. బడాబాబులు, పారిశ్రామిక వేత్తలు, టాప్ లెవల్ మనుషులు దేశాన్ని ఉద్ధరించడానికి ఎకానమీని మునగ చెట్టు ఎక్కించడానికి బోల్డు కష్టపడతారని ఋణదాతల గట్టి నమ్మకం.

అప్పు అనగా తిరిగి యివ్వవలసిన సొమ్ము అని తెలియని అమాయకుల ముక్కు పిండడం వల్లకాదని అప్పు ఇచ్చిన వాళ్ళే తమ చేయిపైన ఉండాలని ఋణ మాఫీలు చేసేస్తారు. అప్పు కట్టండి అంటే విమానాలెక్కి పై దేశాలకు వెళ్ళిపోయిన వాళ్ళను ఋణ మాఫీ చేసేశాం రండి బాబూ రండి అని 'వెల్ కం' చెప్తారు.

ఇక దేశాల్ని ఏలే మహాప్రభువువు కూడా అప్పు చేయడానికి వెనుకాడరు. తాము ఎట్లాగూ అప్పు తీర్చరు. ఎన్నికల్లో మళ్ళీ గెలిస్తే మళ్ళీ అప్పు చేస్తారు. అప్పు తీర్చేది పాలకులు కానేకాదు కదా! ఆ అప్పుంతా ప్రజలు నెత్తిమీద మోయాల్సిన పాత బట్టల మూటే కదా!

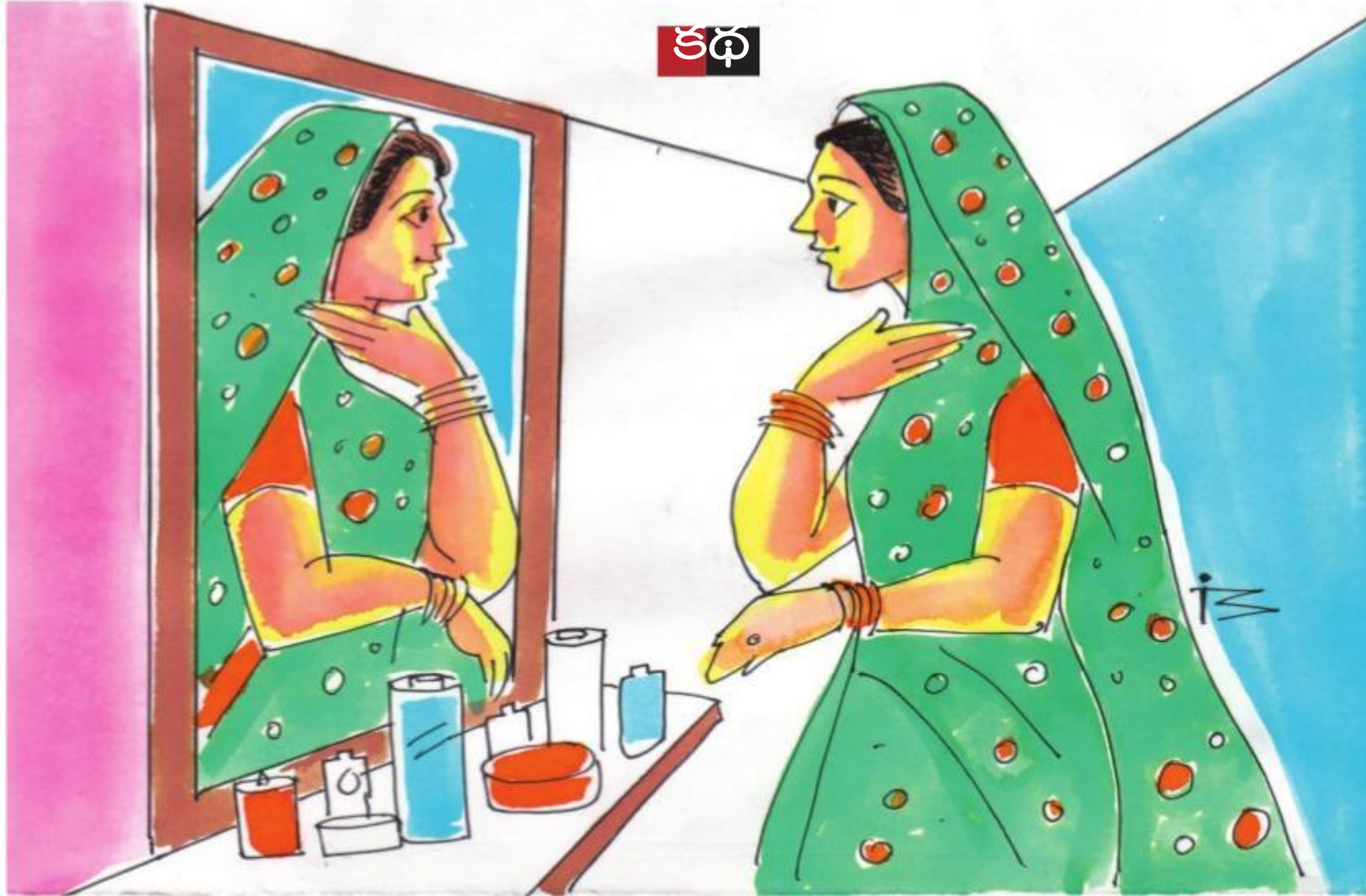
అప్పు సంగతి అప్పుడే అవలేదు. మన బంగారు రాష్ట్రంలో ప్రతి కుటుంబమూ తీర్చవలసిన అప్పు రెండు లక్షల అరవై అయిదు వేల రూపాయలు 'మాత్రమే'నట.

- చింతపట్ల సుదర్శన్, 9299809212

ఆడపడుచు

పి.వి.ఆర్. శివకుమార్
9594996990

మొబైల్ మోగటంతో, స్క్రీన్ వైపు చూసింది చిత్ర. తెలియని నంబర్. కట్ చేసేసింది. మళ్ళీ మోగింది. మళ్ళీ కట్ చేసింది చిత్ర. ఫోను ఆగలేదు. చిత్ర సహనాన్ని పరీక్షిస్తూ, మళ్ళీ మోగింది. 'సచ్చినోళ్ళు ఎవరో' అనుకుంటూ, విసుగంతా కీ పాడ్ మీద చూపిస్తూ నొక్కి, విసురుగా మాట్లాడింది, "ఎవరూ?" అవతలి గొంతు వినగానే, ఆమెలోని విసుగు చేత్తో తీసివేసినట్లు మాయమైపోయి, ఆ స్థానే విపరీతమైన ఆశ్చర్యంతో పాటూ, కంగారు కూడా చోటు చేసుకుంది.

"అన్నయ్యా! నువ్వే? నా నంబర్ ఎలా తెలిసింది? అమ్మ బాగుందా?" గబగబ అడిగింది.

"అంతా బాగున్నాం చెల్లాయ్." ఈసారి పూర్తిగా మతి పోయిన పరిస్థితి.

"అన్నయ్యా, చెల్లాయ్ అని పిలుస్తున్నావా?"

"అంత ఆశ్చర్యం వద్దులేమ్మా! మీ వదినతో మాట్లాడు. ఆడపడుచుతో మాట్లాడాలని ఉబలాటపడుతోంది."

ఏం జరుగుతోందో అర్థంకాక, పక్కనే ఉన్న స్టూల్ మీద కూలబడిపోయింది చిత్ర.

"ఎందుకురా, నా దారిన నేను బతుకుతుంటే, ఇలా అకస్మాత్తుగా పలకరించి అవహేళన చేస్తున్నావ్?" ఈసారి ఆమె గొంతులో కోపం.

బండారు
అచ్చమాంబ
స్వార్థక కథల పోటీలో
ప్రత్యేక బహుమతి
గెలుపొందిన కథ

మాట్లాడుతున్నట్లు కాకుండా, ఆత్మీయమైన నెచ్చెలితో, చాన్నాళ్ళ గాప్ తరవాత మాట్లాడుతున్నట్లు ఉంది అవతలి స్త్రీ స్వరం.

"నేనే వస్తాను." అసంకల్పితంగా అనేసింది చిత్ర.

వెంటనే ఒక క్యాబ్ తీసుకు బయల్దేరింది. ఆమె మనసులో ఆలోచనలు. అన్నయ్య పెళ్ళి అని తెలిసి, ఆశగా తను ఇంటికి వెళ్ళిన రోజు! అవమానం

పాలైనా, ఆమె సతీదేవి కాదు గనక, దేహాన్ని దగ్ధం చేసుకోలేక, అవమానం పొందిన మనసుతో, అలాగే గుడ్డనీరు కుక్కుకుంటూ, వెనక్కి తిరిగి వచ్చిన రోజు! 'పదిహేను రోజులు కూడా గడవలేదు. ఇంతలో ఏమొచ్చింది మార్పు? ఎలా అంత తీయగా మాట్లాడుతున్నాడు అన్నయ్య?' కారు ముందుకు దారి తీస్తుంటే, మనసు వెనక్కి పరుగు తీసింది.

"అమ్మా!" ఎన్నాళ్ళ తరవాతో వినిపించిన పిలుపు! ఆ గొంతు సూటిగా వచ్చి, ఆమె గుండెల్ని తడమగా, ఆ అసుర సంధ్య వేళ, కనుచీకట్ల మధ్య, వెనక్కి తిరిగి చూసింది సావిత్రి. చైత్ర! అవును, చైత్రే!!

సావిత్రిలో ఉద్విగ్నత. రెండు చేతులూ చాచింది. రివ్వన వచ్చి, కౌగిట్లో ఒదిగిపోయిన చైత్రని గుండెల్లో పొదుపుకుంది.

“అన్నయ్య పెళ్ళిట కదమ్మా?”

ఒక్కసారి స్పృహలోకి వచ్చింది సావిత్రి. నయం, అప్పుడక్కడ ఎవరూ లేరు. ఎవరూలేరని గమనించాకే, చైత్ర ఆ గడపలో అడుగుపెట్టిన విషయం ఆమెకి తెలియదు.

గబగబ చైత్రని ఇంట్లోకి తీసుకువెళ్ళింది. లోపలి గదిలోకి వెళ్ళాక, తలుపులు కూడా దగ్గరకు వేసేసింది.

“ఎక్కడుంటున్నావురా, ఎట్లా ఉన్నావు?” ఆబగా చైత్ర తల నిమిరుతూ అడిగింది.

చైత్ర కళ్ళు నిండుకున్నాయి. “బాగానే ఉన్నానమ్మా”- ఒక్క క్షణం ఆగి, మళ్ళీ వచ్చాయి మాటలు, “అమ్మా! అన్నయ్య పెళ్ళి నేను చూడకూడదా?”

జవాబు లేదు సావిత్రి దగ్గర. రెండు నిమిషాల నిశబ్దం తరవాత, కూడదీసుకుని పలికింది,

“చూద్దువుగాని. అలాగే. ఇంతకీ ఎప్పుడు బయల్దేరావ్? ఏమయినా తిన్నావా మధ్యాహ్నం? ముందు తినటానికేమైనా తెస్తాను, ఉండు.” ఉద్దేశ్యం మాట మార్చటమే అయినా, కన్నతల్లి కడుపు చూస్తుందన్న సత్యమూ ఆ ప్రశ్నలో ప్రతిఫలించింది.

“ఆకలి వేస్తున్న మాట నిజమే గానీ, నిన్ను చూస్తేనే కడుపు నిండిపోయిందమ్మా.”

చైత్ర కళ్ళలో మళ్ళీ నీళ్ళు. ఆకలి అన్నమాట చెవిన పడుతూనే, లేచి వంటింటి వైపు నడిచింది సావిత్రి. ఆ గది తలుపులు దగ్గరకు లాగటం మాత్రం మరవలేదు.

ఇద్దరన్నలకి పుట్టిన ముద్దుల తమ్ముడు. ఉగాది నాడు పుట్టాడని, చైత్ర అని పేరు పెట్టాడు శాంతమూర్తి. కూతురు పుడితే బాగుండునని ముందంతా అనుకున్నా, చైత్ర ముద్దుల ముఖం చూశాక ఆ మాట మళ్ళీ తలుచుకోలేదు సావిత్రి. పసి వయసులో చైత్రకే రకరకాల గొన్నా, ద్రస్సులూ వేసేది. తల దువ్వి, జడలు వేసేది. బొట్టు, కాటుకా పెట్టి, బుట్ట బొమ్మలూ అలంకరించి మురిసిపోయేది. ఇరుగు పొరుగు కూడా, “ఈ అలంకరణలో అచ్చు ఆడపిల్లలా ఉన్నావురా” అని ముద్దు చేసే వాళ్ళు. అన్నల కన్నా భిన్నంగా ఉండటం, అమ్మా, నాన్నా తనని అధికంగా ముద్దు చేయటంతో, చైత్రకే ఆ అలంకరణ ఇష్టంగానే ఉండేది. బళ్ళో వేసినప్పుడు లాగా చొక్కాలు తొడిగి, క్రాపు చేయించాక, మగరూపు వచ్చేసింది. ఏడో తరగతి చదువు తుండగా, స్కూలు యానివర్సరీకి విరాట పర్యం నాటిక వేయించారు. అందులో, చైత్రది బృహన్నల వేషం. ఆడ దుస్తులు వేసుకుని, వయ్యారంగా నడుస్తూ స్టేజి మీదికి వచ్చిన చైత్రని చూసి ఈలలు వేశారు పెద్ద క్లాసు పిల్లలు.

చైత్రకి కోపం రాలేదు, సిగ్గు, ఆనందం కలిగాయి. వాడిని అందరూ అభినందిస్తుంటే, అన్నలకి అసూయ కలిగింది. “ఏమిటమ్మా తమ్ముడు? బృహన్నల వేషం వేయటం ఏమిటి? అందరూ నవ్వుతున్నారు.” అంటూ, తల్లికి ఫిర్యాదు చేశాడు పెద్దన్న పార్థివ్.. “చిన్నవాడు కాబట్టి వేశాడులేరా! పెద్దతే వేస్తాడా? అయినా బృహన్నల సామాన్యడా, సవ్యసాచి.” “సవ్యసాచి అయితే ఫరవాలేదు. రెంటికీ చెడిన ఆడంగి వాడు అయితేనే..” పార్థివ్ మాట పూర్తికాక ముందే, సాచిపెట్టి లెంప

మీద కొట్టాడు శాంతమూర్తి.

“నోటికెంతోస్తే, అంతా అనెయ్యటమేనా? తమ్ముడిని అలాగేనా అనేది?”

ఎన్నడూ రాని తండ్రి కోపానికి జడిసిపోయాడు పార్థివ్.

రోజూ అన్నలిద్దరూ ప్లే గ్రౌండ్కి వెళ్ళి ఏవో ఒక ఆటలాడి వస్తారు. చైత్రకి ఆటలు ఇష్టం ఉండవు. ఆ సమయంలోనూ, ఇంట్లోనే ఉండి, ఏ పుస్తకాలు చదువుకోవటమో, టి.వి. చూడటమో చేస్తాడు. ఆ రోజు, అతడికి పెడదామని, బజ్జీలు పళ్ళెంలో పెట్టుకుని, పిల్లల గదికి వచ్చిన సావిత్రి చైత్రని చూసి ఆశ్చర్యపోయింది. తల్లి చీర కట్టుకుని, నుదుట బొట్టు పెట్టుకుని, అద్దంలో అందాలు చూసుకుంటున్నాడు చైత్ర. ఎప్పుడూ తమను వంటింట్లోకి పిలిచే తల్లి అక్కడికి వస్తుందని ఊహించని చైత్ర, సడెన్గా అమ్మని చూసి, కంగారు పడ్డాడు. “ఏమిటా ఈ వేషం? మళ్ళీ ఏదయినా నాటకమా?” ఆమె అనాలోచితంగా ఇచ్చిన క్లా అందిపుచ్చుకుని, అవునూ- కాదన్నట్టు తల ఊపాడు చైత్ర. “పోయినేడు బృహన్నల వేషంతో ఇంట్లో అయిన గొడవ మర్చిపోయావా? అయినా, నువ్వు పెద్దవాడివవుతున్నావు. ఇలాటి వేషాలు ఇక వెయ్యక. ఆ చీరె విప్పెయ్” అనేసి వెళ్ళిపోయింది సావిత్రి. గండం గడిచినట్లు ఊపిరి పీల్చుకున్నాడు చైత్ర. కానీ, అయిదారు నెలలు గడిచే సరికి, చైత్రలో తరచు కానవస్తున్న వింత పోకడలకి, సావిత్రికి అనుమానం కలగసాగింది. ఎవరూ చూడటం లేదనుకు న్నప్పుడు, ఆడవేషం వేసుకోవడం, వయ్యారంగా నడవబోవటం గమనించినామె. ఒక రోజు నిలదీసి అడిగిన సావిత్రికి, చైత్ర జవాబు విని దాదాపు మూర్చ వచ్చినంత పనయింది.

“నాకు అమ్మాయిల్లాగా ఉండాలనుందమ్మా. మగ పిల్లలలో ఒకడిగా ఉండలేకపోతున్నాను.” బేలగా చెప్పాడు చైత్ర.

“అదేమిటా నాన్నా? అది తప్పు. పిచ్చి ఆలోచనలూ, అలవాట్లూ మార్చుకో” అని మాత్రం చెప్పగలిగింది.

విషయం ఆ తరవాత ఎక్కువ రోజులు దాగలేదు.

“ఏమిటమ్మా తమ్ముడు? నిజంగానే, ఆడంగిలా ప్రవర్తి

స్తున్నాడు?” అని తల్లిని అడిగాడు పార్థివ్. అతడి గొంతులో దిగులుతో పాటు కొద్దిగా అసహ్యం కూడా ధ్వనించింది.

‘ఏం చేశాడు?’ అని పెద్ద కొడుకుని అడిగేపాటి ధైర్యం కూడా సావిత్రికి లేకపోయింది. ‘వాడేం చెబుతాడో, విని తట్టుకునే స్థైర్యం తనకి ఉండదేమో’ అని భయపడింది.

విషయం శాంత మూర్తి దాకా వెళ్ళింది. తల్లితండ్రీ, ఏకాంతంలో చైత్రని నిలదీశారు. బతిమి లాడారు. పద్ధతినీ, ఆలోచననీ మార్చుకోకపోతే, స్కూల్ మానిపించి ఇంట్లోనే కూర్చో పెడతామనీ

బెదిరించారు. అన్నిటికీ కన్నీళ్ళే సమాధానంగా నిలబడి పోయాడు చైత్ర. ఆ పరిస్థితి అట్టే కాలం కొనసాగలేదు. ఇంట్లో వత్తిడికి తట్టుకోలేని చైత్ర ఎదురు తిరిగాడు.

“చిన్నప్పుడు ఆడపిల్లలాగా గొన్న వేసి మురిసిపోయావుగా, ఇప్పుడు నేనే ఆడపిల్లగా ఉండిపోతానంటే, ఎందుకమ్మా అభ్యంతరం?” అన్నాడు.

నవ్వలో ఏడవాలో అర్థం కాలేదు సావిత్రికి. “వెర్రి వెధవా, నువ్వు మగపుటక పుట్టావురా. అలా కాదంటావా, అప్పుడు, మా ఖర్మానికి నువ్వు పేడి వాడివవుతావు గానీ, ఆడపిల్లవి మాత్రం కావు” ఆక్రోశిస్తూ అన్నాడు శాంతమూర్తి, “రెంటికి చెడ్డ రేవడివవుతావు. ఇది నలుగురికీ తెలిస్తే, మేం తలెత్తుకు తిరగలేం. మీ అమ్మా, నేనూ గుట్టుచప్పుడు కాకుండా, ఏ సుయోగ్య, గొయ్యో చూసుకోవలసి వస్తుంది.”

ఈ రభస జరిగిన రాత్రినించీ, ఇంట్లోనే బందీ అయి పోయాడు చైత్ర. నాలుగు రోజులు గడిచి, పరిస్థితి కాస్త చల్లబడ్డాక, తల్లి కన్నుగప్పి, ఆ రోజు బడికి వెళ్ళిపోయాడు.

అతడిని స్కూల్లో చూసి, పాముని చూసినట్లు బెదిరి పోయారు అతడి అన్నలు.

ఆ రాత్రి చైత్రని గొడ్డుని బాదినట్లు బాదాడు శాంతమూర్తి. “చెప్పినట్లు వినదలిస్తే, ఇంట్లోపడి ఉండు. రేపే నిన్ను సైక్రియాటిస్టుకి చూపిస్తాను. మా మాటవిని, మారటానికి ప్రయత్నించు. లేదంటే, కొంప వదిలి వెళ్ళిపో! ఓ ఏడుపు ఏడిచి ఊరుకుంటాం.” కఠినంగా అన్నాడు. భయపెట్టటానికి అన్నా, ఆ మాటలు చైత్ర మీద తీవ్ర ప్రభావమే చూపాయి. ‘మారటానికే నా ప్రయత్నం. మీరే అర్థం చేసుకోవటం లేదు. సహకరించక పోగా, హింసిస్తున్నారు.’ అనుకున్నాడు, మనసులోనే

ఏడ్చుకుంటూ!

ఆ మరుసటి రాత్రే, ఎవరూ చూడని చీకట్లో ఇల్లు విడిచేశాడు. ఊరు విడిచేశాడు. ఎన్నడూ చూడని జంట నగరాలకి చేరుకున్నాడు. తెచ్చుకున్న డబ్బులతో నాలుగు రోజులు గడిపాడు.

గత నాలుగు రోజులుగా, వాడు రైల్వే ప్లాట్ ఫారాల మీదే పడుకుంటుండటమూ, పోలీసులు గమనించి, గదమాయిస్తే, పారిపోతుండటమూ, మళ్ళీ వాళ్ళ కళ్ళు మలగగానే అక్కడికే చేరుకోవడమూ, కడుపులో కాళ్ళు పెట్టుకు ఓ మూలగా ఒదిగి పోవటమూ, తిండికి కటకటలాడుతుండటమూ, వీటన్నిటికీ జతపడి అతడి వాలకమూ క్రమక్రమంగా గమనించింది శ్రమవంతి. అనుభవజ్ఞురాలైన ఆమెకి అతడి సంగతి అర్థమయిపోయింది. నడివయసు దాటేసిన శ్రమవంతి, ఇటువంటి పరిస్థితులలోనే ఏనాడో వరంగల్లు నుంచి హైదరాబాద్ వచ్చేసి, అక్కడ పాతుకు పోయిన వ్యక్తి. గత పదేళ్ళుగా, తనవంటి మరికొందరిని చేరదీసి, ఒక జట్టు నడుపుతోంది. వారి ఆలనా, పాలనా చూస్తూ, తన పొట్ట గడుపుకుంటోంది.

చైత్ర అదృష్టం కొద్దీ, ఆమె కళ్ళలో పడ్డాడు. అతడిని ఆమె తన ప్రాపకంలోకి తీసుకుంది. చైత్ర జీవితం మలుపు తిరిగింది. పేరు చిత్రగా మారింది. రూపు రేఖలు అనుకున్న విధంగా మారాయి. స్వేచ్ఛా జీవితంలో ఊపిరి సలుపుతున్నట్లుగా అయింది. ఇష్టం వచ్చినట్లు ఉండగలుగుతోంది. నచ్చినట్లు అలంకరించుకోగలుగుతోంది. తనవంటి నలుగురితో కలిసి పోగలిగింది. ఆమె జీవితానికి వారే ఓ విధానం చూపించారు.

పగలంతా సాటి వాళ్ళతో కలిసి, రైళ్ళలోనో, రోడ్లమీదో అడుక్కోవటం, రాత్రులు తల్లిని, ఇంటినీ, గుర్తుచేసుకుని, ఏడుస్తూ పడుకోవటం... ఇదే దినచర్య.

ఎక్కడ దేవుడి గుడి కనబడినా, వళ్ళు మండిపోయేది, ఇలాటి బతుకు ఇచ్చినందుకు. “అందుకే నీకూ ఒక బృహన్నలగా, ఒక మోహినిగా పుట్టక తప్పలేదు-!” అనుకునేది కనిగా.

ఏడాది దాటిపోయింది చైత్ర చిత్రగా మారి. ఈ ఏడాదిలోనూ, క్రమంగా కొత్త జీవితానికి అలవాటు పడిపోయింది చిత్ర.

ఆ రోజు మధ్యాహ్నం, ‘కళ్యాణ్ మందిర్’ ఎదురుగా నిలబడి ఉన్నారు, చిత్ర, మరో ముగ్గురూ, షాపులోంచి వచ్చే గిరాకీల కోసం ఎదురు చూస్తూ.

కళ్యాణ మందిర్, అటువంటి షాపుల ముందు కాపు వేసి, పెళ్ళిళ్ళ వంటి పెద్ద శుభకార్యాలకి కొనుగోళ్ళు చేసేవాళ్ళని పసిగట్టడం, వెంటబడి, వేధించి, నాలుగు డబ్బులు రాబట్టడం వాళ్ళు తరుచూ చేసే పని.

కాసేపట్లో బయటకి వచ్చారు ఒక కుటుంబం, చేతుల నిండా సంచలతో, ముఖాల నిండా సంతోషంతో, కబుర్లు చెప్పుకుంటూ. వాళ్ళని చూడగానే, షాక్ తిన్న చిత్ర, చటుక్కున, పక్క సందులోకి తప్పుకుంది.

పావుగంట తరవాత, మిగతా ముగ్గురూ ఆమెని వెతుకుతూ సందులోకి వచ్చారు, “తెలిసిన వాళ్ళా?” అని అడిగారు.

“డబ్బులిచ్చారా?” ఎదురు ప్రశ్నించింది చిత్ర. ఆ

అడగటంలో ఆంతర్యం వేరు.

“ఇవ్వక వదుల్తామా, కొడుకు పెళ్ళి పెట్టుకుని, షాపింగ్ చేసి, మనకి డబ్బివ్వ కుండా వెళ్ళగలరా?” నవ్వారు వాళ్ళు. చిత్రకి కావలసిన సమాధానం దొరికింది.

వాళ్ళని అలా చూడగానే అనిపించింది ఆమెకి, అన్నయ్య పెళ్ళి అయి ఉండవచ్చునని. లేకుంటే, ఇంటిల్లిపాదీ వచ్చి, ఇన్ని బట్టలు షాపింగ్ చెయ్యరు ‘ అనుకుంది.

‘నువ్వెందుకే పారిపోయావ్? తెలిసినవాళ్ళా?” మళ్ళీ అడిగారు వాళ్ళు.

“వాళ్ళు మా కుటుంబమే!” చిత్ర గొంతులో ధ్వనించిన విషాదానికి, జాలేసింది వాళ్ళకి. ఏం చెయ్యగలరు?

ఆ రాత్రంతా నిద్ర లేదు చిత్రకి. ఇన్నాళ్ళుగా మరిచిపోవాలని ప్రయత్నిస్తున్న, తన వాళ్ళందరినీ చూసేసరికి, అన్నయ్య పెళ్ళి అని తెలిసేసరికి, తట్టుకోలేకపోతోందామె. పిలుపు లేక పోయినా, పెళ్ళికి వెళ్ళాలనిపించింది.

తనతోపాటు ఉండే మందాకిని హెచ్చరించింది, “అవమానం తట్టుకోలేవు. నిన్ను వాళ్ళు ఆదరించరు.”

నవ్వింది చిత్ర, పేలవంగా. “తెలుసు. కాని, మనసు పీకు తోంది. ఒక్కసారి అమ్మని కలవాలని, అన్నయ్యకి అభినందనలు తెలపాలని. వదిన ఎలా ఉంటుందో చూడాలని. దూరంనుం చైనా, బంధువుల కంటబడకుండా, పెళ్ళి చూసి వచ్చేస్తాను.”

చావని ఆశతో పుట్టింటికి బయల్దేరింది మళ్ళీ, చైత్రగా మారిన చిత్ర.

తలుపు చప్పుడు కావటంతో, గతంలోంచి బయట పడింది చిత్ర. ప్లేట్లో ఉప్పా పెట్టుకుని తల్లి.

తల్లి చేతిలోంచి మొదటి చెంచా నోట్లో పడగానే, ఆకలి బయటపడ్డా, గొంతు పూడుకుపోయింది. వెన్ను నిమురుతూ, టిఫిన్ తినిపించింది సావిత్రి.

తల్లి చూపిన ఆదరానికి, అసలేమీ జరగనట్లే, తను ఎన్నడు ఇల్లు విడిచి వెళ్ళనట్లే అనిపించిందా క్షణంలో చిత్రకి.” ఎప్పుడమ్మా అన్నయ్య పెళ్ళి? ఏ వూరు అమ్మాయిది?” కుతూహలంగా అడిగింది. “ఎలా తెలిసిందమ్మా నీకు అన్నయ్య పెళ్ళి విషయం?” చెప్పింది చిత్ర. చేదుఫలం నోట కొరికినట్లయింది సావిత్రికి. ‘ఇదా దీని అనుభవం! ఇదా దీని జీవితం!’

భోరున రాబోయిన ఏడుపు బలవంతాన ఆపుకుంది. అదేమీ గమనించని చిత్ర, తన ధోరణిలో తను అడిగింది, “అమ్మా, నాన్న నన్ను చూడగానే, అసహ్యించుకుంటారా? నాతో మాట్లాడతారా?”

మనసుని కట్టడి చేసుకు మాట్లాడింది సావిత్రి, “ఛ..ఛ. నాన్న నిన్ను అసహ్యించుకోరమ్మా. ఆయన పైకి శిలలా ఉంటారు గానీ, మనసులో నీ మీద చాలా బెంగ ఉంటుంది. ఎప్పుడు, ఏ సందర్భంలో నీ మాట వచ్చినా, ఆయన మొహంలో నీలి నీడలు కమ్ముకుంటాయి.”

నిజానికి నేను నిలదీయాలి మిమ్మల్ని- ఎందుకు

కన్నారు నాన్నా నన్నిలాగ- మీరే ద్వేషించుకునేలాగ?

నన్నెందుకు కనలేదు అన్నలలాగా? అని. కానీ, అది మీ

చేతిలో లేనివని అన్న ఇంగితం నాకుంది. నా ఈ పరి

స్థితికి నా ప్రమేయం ఏమీ లేదన్న ఇంగితం మీకు లేదు.

చిత్ర మనసులో తండ్రి పట్ల

ఆప్యాయత పెల్లుబికింది.

మరో గంట తరవాత

శాంతమూర్తి వచ్చాడు.

హఠాత్తుగా చిత్రని చూసి,

ఉద్వేగంతో, కాసేపు

ఉక్కిరిబిక్కిరయ్యాడు. దగ్గరకు

తీసుకుని, “ఎలా ఉన్నావ్?” అని మాత్రం అడిగాడు.

ఆన్నలిద్దరూ ఆమె రాకకి అంతగా స్పందించలేదు. చిత్రే కల్పించుకుని, “కంగ్రాచ్యులేషన్స్‌రా అన్నాయ్” అంది. బలవంతాన పెదవుల్ని నవ్విసట్టుగా కొద్దిగా కదిలించి ఊరుకున్నాడు పార్థివ్.

రాత్రి పది గంటలవుతుండగా, భోజనాల దగ్గర, నలుగురితో కలిసి కూర్చునే అపురూప అవకాశం ఇన్నాళ్ళ తరవాత లభించింది చిత్రకి. దానికే ఆమె పొంగిపోయింది.

వాళ్ళ మాటల్లో తెలిసింది, మర్నాడు పార్థివ్‌ని పెళ్ళికొడుకుని చేస్తున్నారనీ, సాయంత్రం బయల్దేరి ఆడపెళ్ళివారి ఊరికి తరలి వెళ్తారనీ.

“ముహూర్తం విషయం తెలియకపోయినా, ఎంత సరైన సమయానికి వచ్చాను. రక్త సంబంధం అంటే, ఇదే కాబోలు” సంబరంగా అంది చిత్ర. ఆ మాట వింటూనే, చేదు గొంతులోకి పోయినట్లు చూశాడు పెళ్ళికొడుకు! శాంతమూర్తి తన ముఖంలో ఏ భావాలూ పలకకుండా ఉండేందుకు కష్టపడ్డాడు. జలజల రాలే కన్నీటిని తుడుచుకునే శక్తి కూడా లేనట్లు ఉండి పోయింది సావిత్రి.

ఎవరూ తన మాటలకి అభ్యంతరం చెప్పకపోవటమే, ఆహ్వానంగా భావించుకుంది చిత్ర. మందాకిని హెచ్చరిక గుర్తుకువచ్చి, నవ్వుకుంది, ‘నా కుటుంబం గురించి తెలియదామెకి’ అనుకుంది.

ఆ రాత్రి కమ్మని కలలు కంటూ కంటినిండా నిద్ర పోయింది చిత్ర. పూర్తిగా తెల్లవారకముందే, పూర్తికాని ఆమె కలలు చెదరగొడుతూ, ఆమె తండ్రి ఆమెని తట్టి లేపాడు.

“తొమ్మిది గంటల నుండీ బంధువులు ఒకరొక్కరే రావటం మొదలవుతుంది, వాడిని పెళ్ళికొడుకు చేసే సంబరం చూడటానికి. వాళ్ళందరూ నిన్ను తలో మాటా అంటే, నేను భరించలేను. ఏడాది నాడే, అన్నీ అర్థం చేసుకుని, ఇంటి పరువు నిలుపుతూ, నువ్వు ఇంటికి దూరంగా వెళ్ళిపోయావ్. ఎలా తెలిసినా, కబురు తెలియగానే, తోబుట్టువుని అభినం దించటానికి వచ్చావ్. అభినందించావ్. నువ్వు ఎలాంటి బట్టలు ఇష్ట పడతావో తెలియదు. ఈ డబ్బు తీసుకుని, నీకు నచ్చిన బట్టలు కొనుక్కో.” చేతిలో నోట్లతో తండ్రి పలికిన పలుకులు చిత్ర మనసుని ఛిద్రం చేశాయి. ఆయన తనకి సత్వర వీడుకోలు పలుకుతున్నాడని తెలిసి, తీవ్రమైన ఆశా భంగానికి గురయింది. తూలిపోతున్న శరీరాన్ని కూడగట్టుకు, లేచి నిలబడింది. దూరంగా, నోట్లో చీరెకొంగు కుక్కుకు నిలబడ్డ తల్లి!

ఒకే నిమిషంలో చిత్రలోని ఆవేదన, ఆక్రోశం ఆవిరైపోయి, ఆ స్థానాన్ని ఆవేశం, నిరసన ఆక్రమించాయి. “ఏడవకమ్మా, ఏడవకు. నేను వెళ్ళిపోతాను ఇప్పుడే. నీ డబ్బు నువ్వే ఉంచుకో

నాన్నా! ఒక్క రాత్రి నాది కాదనుకుంటే, ఇంత డబ్బు సంపాదించగలను నేను. నేను వచ్చింది డబ్బు కోసం కాదు. నాకు కావలసింది మీ దగ్గర లేదని తెలిసిపోయింది. చేయని నేరానికి నన్ను శిక్షిస్తున్నారు మీరు. నిజానికి నేను నిల దీయాలి మిమ్మల్ని- ఎందుకు కన్నారు నాన్నా నన్నిలాగ- మీరే ద్వేషించుకునేలాగ? నన్నెందుకు కనలేదు అన్నలలాగా? అని. కానీ, అది మీ చేతిలో లేని పని అన్న ఇంగితం నాకుంది. నా ఈ పరిస్థితికి నా ప్రమేయం ఏమీ లేదన్న ఇంగితం మీకు లేదు. అందుకే, నా లోపానికి చింతపడి, నన్ను అక్కున చేర్చు కోవాల్సింది పోయి, నన్ను వెలివేశారు.

శిక్షించారు! ఫరవాలేదు నాన్నా. నీ ఇంట లేకపోయినా, ఈ లోకంలో నాలాంటి వారికి చోటుంది. అక్కడికే వెళ్ళిపోతున్నాను” రెండు చేతులూ జోడించి, వెనక్కి తిరిగి, దుఃఖాన్ని అదుపు చేసుకుంటూ, బయటికి నడిచింది చిత్ర.

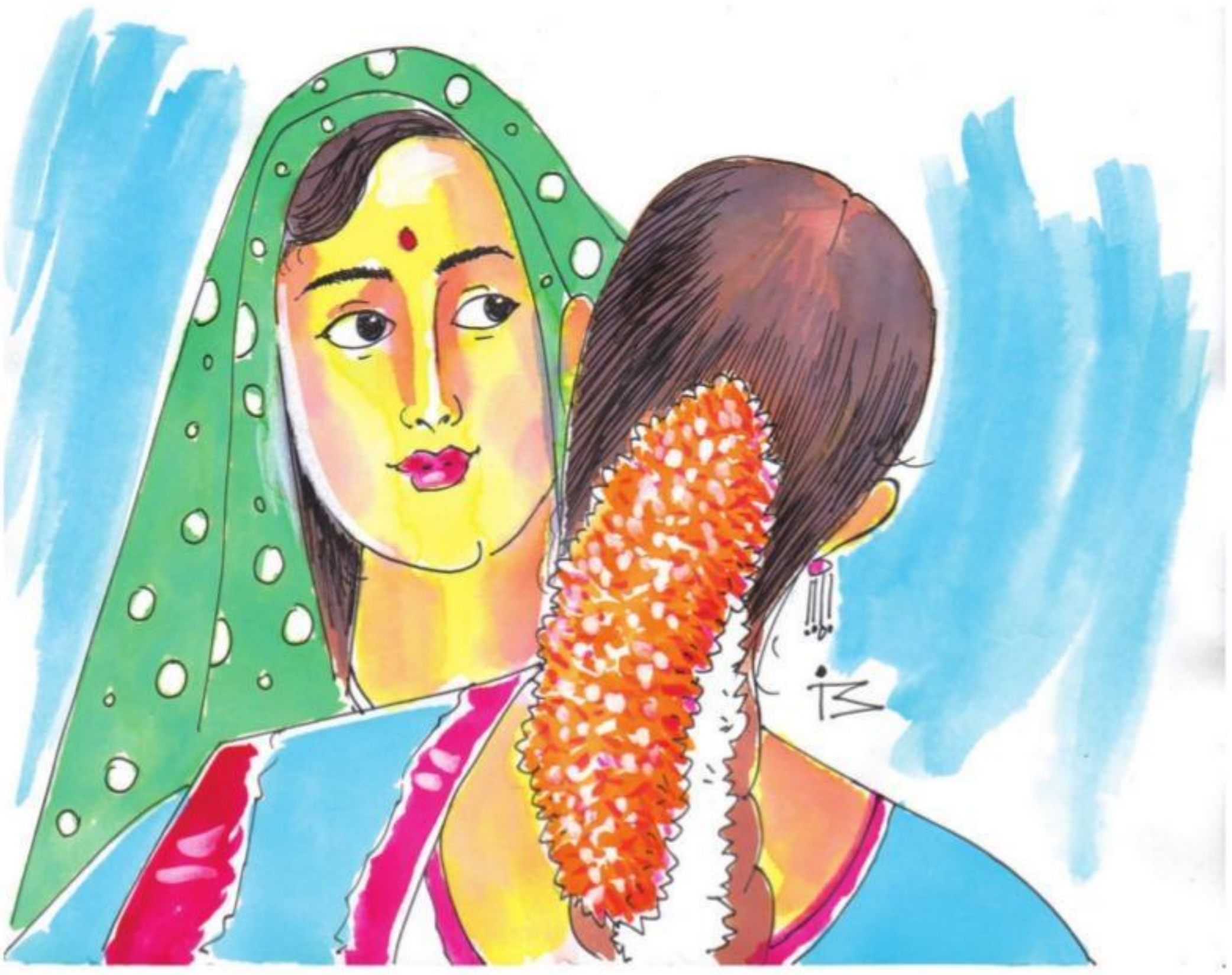
క్యాబ్ హోటల్ చేరుకోవటం, చిత్ర ఆలోచనలు పూర్తి కావటం ఒక్కసారే జరిగింది. పేమెంట్ చేసేసి, లోపలికి నడిచింది. ఎవరి చూపులనీ లెక్కచేయకుండా, లిఫ్ట్ వైపు నడిచింది. గది ముందు నిలబడి, బజర్ నొక్కింది. తలుపు తెరుచుకోగానే, ఒక అమ్మాయి, చిత్రని చూస్తూనే గుర్తు పట్టినట్లు, “చిత్ర కదూ!” అంది. ఆత్మీయంగా. “వదిన...” సంశయంగా అంది చిత్ర. ఆమె ఒక్క ఉదుటున చిత్రని కౌగిలిలోకి తీసుకుంది, “అవును. వదిననే! రెండు వారాల ఆలస్యపు వదినని.” అంది.

చిత్ర ఆ ఆప్యాయతకి మొదట బిత్తరపోయింది. ఆ తరవాత కదిలిపోయింది.

నెమ్మదిగా, జరిగిన కథంతా చెప్పాడు ఆమె అన్న. నమ్మశక్యం కాని కథ. నిజమైన కథ. పెళ్ళయిన వారం రోజుల తరవాత, ఒక మధ్యాహ్నం తీరిగ్గా కూర్చుని, కుటుంబ ఆల్బం చూస్తున్న కొత్త పెళ్ళికూతురు వింధ్య అడిగింది పార్థివ్ని.

“మీ చిన్నప్పటి ఈ ఫోటోలలో మీ కుటుంబంలో ఈ అయిదో అబ్బాయి ఎవరు? మీకింకో తమ్ముడున్నాడా?” ఒక్కసారి కంగు తిన్నాడు పార్థివ్. ఆ ప్రశ్నకి, ఏదయితే ప్రస్తావనకి రాకూడదని జాగ్రత్త పడుతూ వచ్చారో, అది ఇంత తొందరగా వచ్చేసింది! ‘ఫోటోలలో పాతవి తీసేయనందుకు తనని తనే నిందించుకున్నాడు. మాట మార్చబోయాడు. ఆమె ఏమారలేదు. అతడికి నిజం చెప్పక తప్పలేదు.’ అయితే, ఆమె స్పందన అతడూహించనిది!

ఊహించని విషయం విన్న వింధ్యకి, తన కాలేజీలో, తమతో చదువు ప్రారంభించి, నెలన్నా తిరక్కముందే, ఇదే లింగ వివక్షతకి గురై, బహిష్కరించబడి, కాలేజీ వదిలిన ఇద్దరు మిత్రులు గుర్తుకువచ్చారు. ఆరు నెలల జాబ్ ట్రైనింగ్లో

ముంబైలో తను చూసిన, తన మనసుని కలచివేసిన హిజ్రాలు, రైళ్ళల్లో, ఇతర ప్రదేశాల్లో, తాము చేయని నేరానికి, తామెందుకు వెలికి గురి అయ్యారో అర్థంకాక, బతుకుతో కుస్తీ పడుతూ, బాధలతో సహవాసం చేస్తూ, జీవిస్తున్న వందలాది హిజ్రాలు గుర్తుకువచ్చారు. అలాంటి ఒక వ్యక్తి, తన కొత్త కుటుంబంలో కూడా ఉందనీ, వెలికి గురై ఎక్కడో బతుకీడుస్తోందనీ తెలిసి ఆమె స్తబ్ధరాలయింది. నిమిషాల్లోనే, ఒక స్థిర నిర్ణయానికి రా గలిగింది.

“ఏమండీ, ఇంత నిర్ణయంగా, అమానుషంగా ఎలా ఉండగలిగారండీ మీరంతా? లింగ దోషమున్నంత మాత్రాన తోబుట్టువు మీ కుటుంబానికి చెందకుండాపోతాడా? ఎలా ఉన్నా, ఆమె ఈ ఇంటి ఆడపడుచు. మీ ఇద్దరితో పాటే, అత్తయ్య, మామయ్యగార్ల ప్రేమకూ హక్కుదారు. నా ఆడపడుచు నాకు కావాలి. శాశ్వతంగా కావాలి. ఆమె ఇక నించీ, మనతోనే ఉండాలి. “వింధ్య మాటల పదునుకి, పార్థివ్ ఆశ్చర్య పోవటంతో పాటూ, భయపడ్డాడు. “ఆమె మనతో పాటూ ఉంటే, మనం ఆమెని మనతో సమానంగా చూసుకుంటుంటే, ఎవరూ ఆమెని వేలెత్తి చూపటానికి కూడా జంకుతారు. ముందు మనం మారాలి.”

కోడలి మాటలతో, పోయిన ప్రాణం లేచివచ్చినట్లు ఫీలయింది సావిత్రి. తన కూతురిని తనతో కలపటానికి వచ్చిన దేవతని చూసినట్లు, వింధ్యకేసి సంభ్రమంగా చూసింది. శాంతమూర్తి పితృ హృదయానిక్కూడా కోడలి అండతో, సమాజానికి సమాధానం చెప్పుకోగలమన్న ధైర్యం వచ్చింది.

అత్తమామలని, తేలిగ్గానే ఒప్పించగలిగిన వింధ్య, భర్తని సానుకూల పరచటం కష్టం కాలేదు. కొద్ది గంటల్లోనే, ఆ ఇంట్లో కొత్త కళాకాంతులు వెల్లివిరిశాయి.

మర్నాడే హైదరాబాద్ బయలుదేరారు కొత్త దంపతులు, ఆడపడుచుని తోడితెచ్చుకునేందుకు.

కథంతా విన్న చిత్ర మనసు భాషకందని భావాలతో మూగబోయింది. వింధ్యని గట్టిగా కౌగలించుకుని కన్నీళ్ళు కారుస్తూ ఉండిపోయింది.

కవర్ స్టోరీ

చదువులేలా సాగించాలి...!

అధ్యయన బృంద నివేదిక

బడులల్లో కళకళలాడుతూ విద్యాభ్యసనాన్ని కొనసాగించాల్సిన పిల్లలు ఇండ్లకే పరిమిత మయ్యారు. బడి తలుపు తెరుచుకోలేదు. కరోనా కత్తి విద్యారంగంపై వేలాడుతూనే వుంది. భవిష్యత్ తరాల చదువు ఏంకానున్నదో అయోమయంగా వున్నది. మార్చిలోనే ఆగి పోయిన చదువు ఎప్పుడు మొదలవుతుందో తెలియదు. ప్రభుత్వాలు ఏమి చెయ్యి బోతున్నాయో, ఎలా పరిష్కరించ బోతున్నాయో కూడా ఇప్పటివరకు ఏ రకమైన చర్చా చేయలేదు. ముఖ్యంగా విద్యార్థులు, వారి తల్లిదండ్రుల అభిప్రాయాలను తెలుసుకునే ప్రయత్నమూ చేయలేదు. ఇట్లాంటి పరిస్థితుల్లో ప్రభుత్వ విద్యా వ్యవస్థను కాపాడుకునే బాధ్యతలో భాగంగా ఉపాధ్యాయ సంఘ బృందం ఈ ఆపద కాలంలోనూ ఇంటింటి సర్వేను నిర్వహించి వారి అభిప్రాయాలను, వాస్తవిక పరిస్థితులను తెలుసుకోవటం బహుశ దేశం లోనే ప్రథమంగా జరిగింది. వాటి వివరాలేమిటో ఇప్పుడు తెలుసుకుందాం.

- కె.జంగయ్య (అధ్యక్షులు),
చావా రవి (ప్రధాన కార్యదర్శి),
తెలంగాణ రాష్ట్ర ఐక్య ఉపాధ్యాయ
ఫెడరేషన్ (టీఎస్ యూటీఎఫ్)

కరోనా వైరస్ ద్వారా వ్యాపిస్తున్న కోవిడ్-19 వ్యాధి ప్రపంచ దేశాలను భయ కంపితులను చేస్తోంది. ఈ వ్యాధి నిరోధానికి వాక్సిన్ గాని, నివారణకు మందులుకాని సమీప కాలంలో (మార్చి, ఏప్రిల్-2021 వరకూ) రాకపోవచ్చని ప్రపంచ ఆరోగ్య సంస్థ వెల్లడించి వ్యాధి విస్తరణ పెరుగుతున్న దృష్ట్యా ఈ కాలంలో తీసుకోవలసిన జాగ్రత్తలను ఎప్పటి కప్పుడు తెలియజేస్తోంది. ఈ ప్రభావం అన్ని రంగాలతో పాటు విద్యా రంగంపై పడుతుందని, పాఠశాలలు దీర్ఘ కాలంగా మూత పడటం వలన విద్యార్థుల మానసికస్థితి, సామాజిక

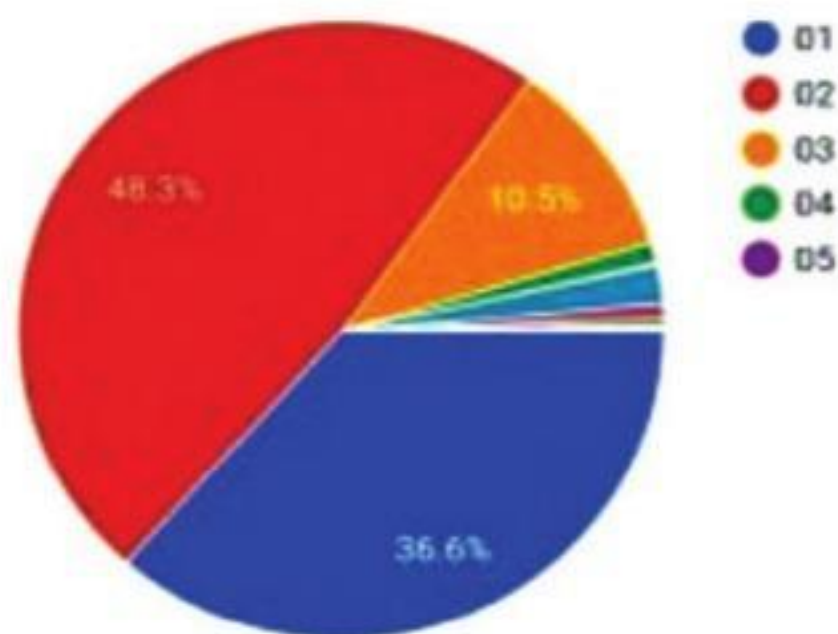
సర్వే నివేదిక

సర్వేకాలము: 22 జూన్ 2020 నుండి 27 జూన్ 2020 వరకు

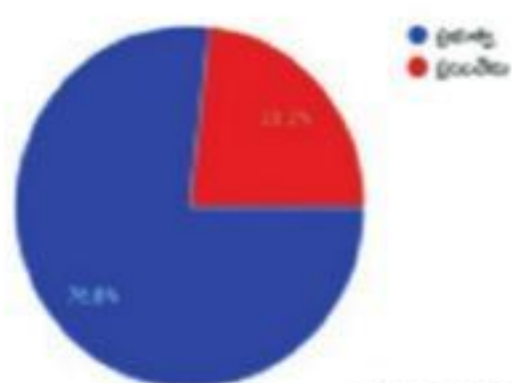
సర్వే చేసిన జిల్లాలు: 33 మండలాలు: 489 గ్రామాలు/వార్డులు: 1868

సర్వే చేసిన కుటుంబాలు: 22,502 విద్యార్థులు: 39,659 కార్యకర్తలు: 1729

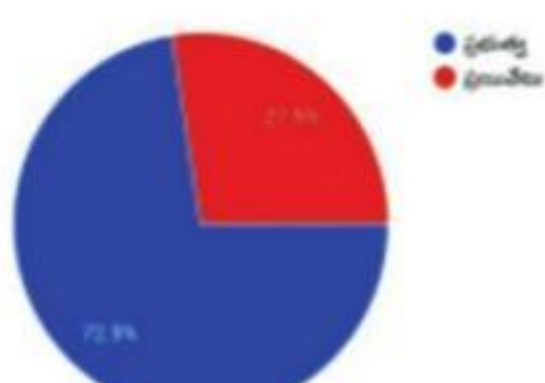
1. కుటుంబంలో చదువు కుంటున్న పిల్లలు : ఒక్కరు: 36.6%, ఇద్దరు: 48.3%, ముగ్గురు: 10.5%

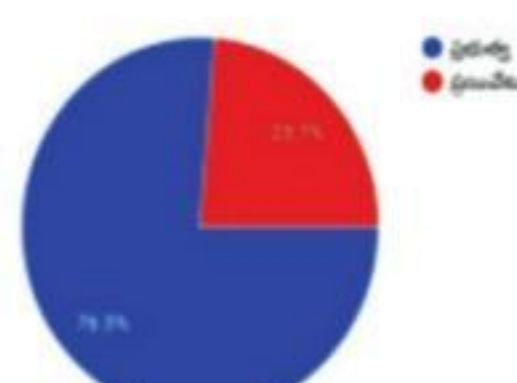
2. ప్రభుత్వ పాఠశాలలో చదివే పిల్లలు: 30,458 (76.8%), ప్రైవేటు పాఠశాలలో చదివే పిల్లలు: 9,201 (23.2%)

First Child

Second Child

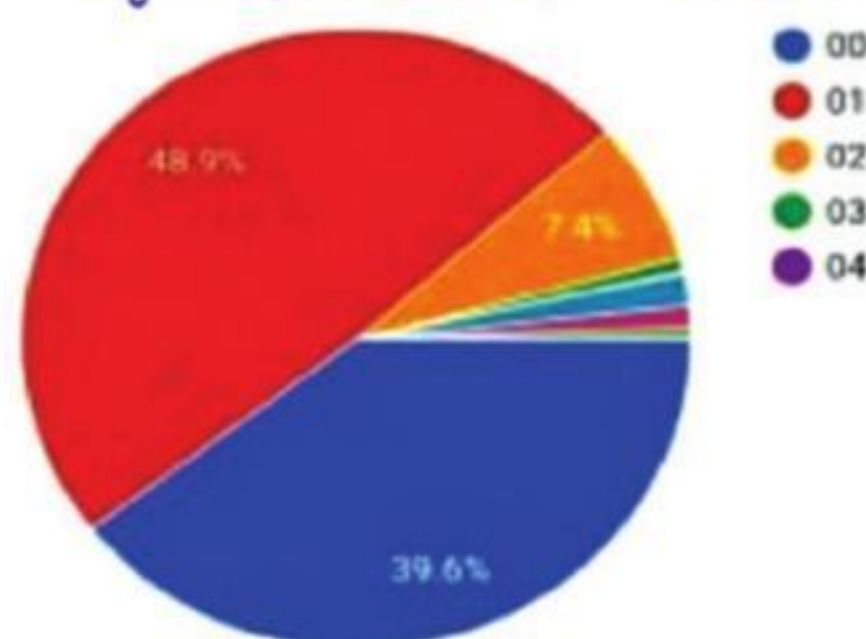
Third Child

3. కుటుంబానికి గల స్టార్ట్ ఫోనులు:

లేవు 8911 (39.6%)

ఒక్కటి: 11,003(48.9%)

రెండు: 1665(7.4%)

ఇబ్బందులు వివరిస్తూ పాఠశాలలు పున:ప్రారంభానికి యునెస్కో, ప్రపంచ ఆరోగ్య సంస్థ ముందు చూపుతో 2020 మార్చి, ఏప్రిల్, మే నెలల్లో రిపోర్టులు తయారు చేసి అన్ని దేశాలకు పంపారు. భారత ప్రభుత్వం వాటిని పరిశీలించి పాఠశాలల పున: ప్రారంభానికి మార్గదర్శకాలు విడుదల చేసింది. పాఠశాలల పున:ప్రారంభ అవసరాన్ని యునిసెఫ్ స్పష్టంగా చెప్పింది. పాఠశాలలు సుదీర్ఘకాలం తెరవకపోతే ఏర్పడే బోధనా సమయాల్లోని అంతరాయాలు, తరగతిగదిలో ఉపాధ్యాయుడు - విద్యార్థుల మధ్య అనుబంధంలో ఏర్పడే అవరోధాలు, పిల్లల నేర్చుకొనే సామర్థ్యంపైన, పాఠశాలలో కొనసాగటంపైన తీవ్ర ప్రభావాన్ని చూపుతాయి. ఇప్పటికే అట్టడుగు వర్గాల పిల్లలు పాఠశాలకు దూరంగా ఉన్నారు.

“పాఠశాలలు పున: ప్రారంభం కాక పోతే ధనవంతుల

పిల్లల కన్నా 5 రెట్లు మంది పాఠశాలకు దూరమవుతారు. ఇలా పిల్లలు పాఠశాలకు దూరమైతే బాలికలలో లైంగికదోపిడి, బాల్య వివాహాలు, గర్భధారణ ప్రభావము, గృహ హింస పెరుగుతాయి. బాలకార్మిక వ్యవస్థ పెరుగు తుంది. దీర్ఘకాలిక మూసివేతలు రోగనిరోధక కార్యక్రమాలు, మధ్యాహ్న భోజనం, మానసిక ఆరోగ్యం, మానసిక, సామాజిక మద్దతు వంటి పాఠశాల ఆధారిత సేవలకు అంతరాయం కల్పిస్తుంది. పిల్లలు తమ తోటి పిల్లలతో కలిసి పరస్పరం భావాలను పంచుకోవటానికి దూరమై ఒత్తిడికి లోనౌతారు. ఈ ప్రతికూల ప్రభావాలు పేద, అట్టడుగు వర్గాల పిల్లలపై గణనీయ ప్రభావాన్ని చూపుతాయి. ఇది భావి సమాజానికి ప్రమాదకరం. కనుక అన్ని దేశాల్లో విద్యార్థులు, సిబ్బంది, ఉపాధ్యాయులు, వారి కుటుంబాల ఆరోగ్యాలను రక్షించటానికి సహేతుక చర్యలు తీసుకొంటూ పాఠశాలలు పున:ప్రారంభించటం సురక్షితం” అని యునిసెఫ్ పేర్కొన్నది.

ఈ నివేదికలు, మార్గ దర్శకాలను దృష్టిలో ఉంచుకొని తెలంగాణ రాష్ట్రంలో పాఠ శాలల పున:ప్రారంభ అవకాశాలు, బోధనా విధానాలు, కుటుంబ పరిస్థితి, తల్లిదండ్రుల

అభిప్రాయాలు వారి నుండి స్వయంగా సేకరించి ప్రభుత్వానికి అందించి పాఠశాలల పున:ప్రారంభానికి మార్గదర్శకాలు కోరాలని, అది ఒక సామాజిక బాధ్యతగా భావించి తెలంగాణ రాష్ట్ర ఐక్య ఉపాధ్యాయ ఫెడరేషన్ జూన్ 22 నుండి 27 వరకు రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా సర్వే నిర్వహించింది. ఈ సర్వే రాష్ట్రంలోని 33 జిల్లాలలోని 489 మండలాలలోని 1868 గ్రామాల్లో 1729 మంది ఉపాధ్యాయులు నిర్వహించారు. వారు 22,502 కుటుంబాలను, 39,659 మంది విద్యార్థులను కలిసి సమాచారం సేకరించారు. జులై 3న ఈ సర్వే నివేదికను ఉపాధ్యాయ ఎమ్మెల్యే, టీఎస్ యుటిఎఫ్ రాష్ట్ర అధ్యక్ష, ప్రధాన కార్యదర్శులు విడుదల చేసి, టీఎస్ యుటిఎఫ్ సూచనలతో సహా ముఖ్యమంత్రికి, ఇమెయిల్ ద్వారా పంపించారు. విద్యా శాఖ మంత్రికి, విద్యాశాఖ ప్రత్యేక ప్రధాన కార్యదర్శికి అంద

జేశారు. పాఠశాలల ప్రారంభంపై తల్లిదండ్రుల అభిప్రాయాలు ఈ నెల 20 లోగా తెలియజేయాలని ఈ నెల 17న కేంద్ర మానవ వనరుల మంత్రిత్వశాఖ అండర్ సెక్రటరీ రాజేష్ సంఘ్ అన్ని రాష్ట్రాల విద్యాశాఖ కార్యదర్శులకు ఒక లేఖ రాశారు. ఆ మేరకు టియస్యుటిఎఫ్ సర్వే నివేదికను కేంద్ర మానవ వనరుల శాఖ కార్యదర్శికి ఈ నెల 20ననే ఇమెయిల్ ద్వారా పంపించారు. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఇప్పుడు ఇవే అంశాలపై యంత్రాకం ద్వారా అధికారిక సర్వేను నిర్వహిస్తుండటం విశేషం.

సర్వే వివరాలు

39,659 మంది విద్యార్థులలో 30,458 మంది ప్రభుత్వ పాఠశాలల్లో చదువుతున్నారు. 9201 మంది ప్రైవేటు పాఠశాలల్లో చదువుతున్నారు. 22,502 కుటుంబాల్లో 8911 కుటుంబాలకు స్మార్ట్ ఫోన్లు లేవు. ఫోను ఉన్న 13,591 మందిలో 10,601 మంది తమ పిల్లలకు ఫోన్ ఇచ్చే అవకాశం లేదన్నారు. ఫోన్ ఉన్నా డాటా లేని వారు 7958 మంది. సరిపడ డాటా ఉన్న వారు కేవలం 1495 (11 శాతం) మంది మాత్రమే! ఇంటర్నెట్ ఉన్న కుటుంబాలు కేవలం 2182 (9.7 శాతం) అయితే 19,172 (85.2 శాతం) ఇంట్లో టి.వి. ఉంది. సర్వే చేసిన పిల్లలు చదివే పాఠశాలల్లో టి.వి లేదని 10,778 మంది, టి.వి ఉండి పని చేయటం లేదని 8282 మంది చెప్పారు. ఇక పాఠశాలలకు ఇంటర్నెట్ ఉందని 5355 మంది, గ్రామ పంచాయితీకి టీవి సౌకర్యం ఉందని 2610 మంది చెప్పారు. ఉండి పని చేయటం లేదని 856 మంది, ఇంటర్నెట్ కనెక్షన్ ఉందని 2903 మంది చెప్పారు.

39,659 మంది పిల్లల్లో 25,859 మంది పాఠశాలకు నడచి వెళ్తుంటే 4561 మంది బస్సులలోనూ, మిగిలినవారు ఇతర వాహనాల్లోనూ (ఆటో, సైకిల్, మొ||) వెళ్తున్నారు. తమ పిల్లలు చదువుతున్న పాఠశాలలో మంచి నీటి వసతి ఉందని 19,689 మంది చెప్పే, ఉన్నా తాగే అవకాశం లేదని 1598 మంది, అసలు మంచి నీటి వసతి లేదని 1215 మంది చెప్పారు. పాఠశాలల్లో టాయిలెట్స్, శానిటేషన్ సౌకర్యాలు ఉన్నాయని 18,339 తమ పాఠశాలల్లో ఆ సౌకర్యాలు లేవని 162 మంది, పాఠశాలల్లో టాయిలెట్స్ ఉన్నా నీటి సౌకర్యం లేదని 2543 మంది చెప్పారు. ఇంకా తరగతి గదులు భౌతిక దూరం పాటించేందుకు అనుకూలంగా ఉన్నాయని 18,339 మంది చెప్పగా, గ్రామంలో ప్రభుత్వ ఆసుపత్రి ఉందని 7988 మంది చెప్పారు. 6908 మంది తమ ఆసుపత్రులలో డాక్టరు ఉన్నా రని, 15,594 మంది తమకు డాక్టరు అందుబాటులో లేరని చెప్పారు.

పాఠశాలల పున: ప్రారంభం విషయంలో 21,017 మంది ప్రభుత్వం అన్ని జాగ్రత్తలు తీసుకొని పాఠశాలలు పున: ప్రారంభించాలని ఆఫ్ లైన్ లో (ముఖా ముఖి) బోధన జరగాలని కోరగా 1485 మంది ఆన్ లైన్ బోధన కోరుతున్నారు. ఆన్ లైన్ తరగతులు ఉపయోగకరం కాదని ఫ్రైవేటు పాఠశాలల

విద్యార్థుల తల్లిదండ్రులు 5220 మందిలో 70.9 శాతం భావిస్తే, 24.7 శాతం పాక్షికంగా ఉపయోగ కరమని, 4.4 శాతం మాత్రమే ఉపయోగ కరమని చెప్పారు. అదే ఫ్రైవేటు పాఠశాలల పిల్లల్లో 68.7 శాతం పాఠాలు అర్థం కావటం లేదని, 27.7 శాతం మంది కొంతమేరకే అర్థం అవుతున్నాయని, 3.6 శాతం మంది మాత్రమే అర్థం అవుతున్నాయని చెప్పారు.

మిగతాది 17లో..

వీరి స్వగ్రామం కేరళ రాష్ట్రం లోని తిరుచూర. నాన్న ప్రభుత్వ (బ్యాంక్) ఉద్యోగి కావడం వలన వృత్తి రీత్యా బదిలీల వలన పలు ప్రాంతాలు తిర గడం వలన వీరి విద్యాభ్యాసం కేరళ లో పలు ప్రాంతాల్లో జరిగింది. అందు వల్లనో ఏమో తెలియదు కాని వీరికి దాదాపు నాలుగు భాష లపై మంచి ప్రావీణ్యం కలదు. జీవ శాస్త్రంలో డిగ్రీని, లింగ్విస్టిక్స్ లో మాస్టర్ డిగ్రీని పూర్తి చేశారు. వీరు విద్యార్థిగా ఉన్నప్పుడే నిత్యం నాలుగు నుంచి ఐదు గంటలు పుస్తకాలు కాని, వార్తా పత్రికలు గాని చదివే అలవాటు ఉంది. ముఖ్యంగా మలయాళం, ఇంగ్లీష్ భాషల పుస్తకాలను బాగా చదివే వారు. వీటితో పాటు ఇంగ్లీష్ నవలలు బాగా చదివే వారు. వీరు మహారాష్ట్రలో ఆదాయపన్ను శాఖలో గ్రూప్ 2 అధికారిగా (లాభదాయక) వృత్తిలో విధులు నిర్వహించారు.

మంచి గౌరవ ప్రదమైన ప్రభుత్వ ఉద్యోగం (ఆదాయ పన్ను శాఖలో) తనకు లభించినా తనకు ఏదో తెలియని వెలితి, అసంతృప్తి సమాజానికి ఏదో చేయాలనే తపన, ఆరాటంతో 1979లో తన ఉద్యోగానికి రాజీనామా చేసారు. తదుపరి కొంతకాలం పాటు అరుణాచల్ ప్రదేశ్ రాష్ట్రంలోని వివిధ కేంద్రీయ విద్యాలయ పాఠశాలలో పని చేసారు. ముఖ్యంగా శ్రీ వివేకానంద కేంద్రీయ విద్యాలయ పాఠశాలలో 1996 వరకు పని చేయడం వలన దాదాపు అరుణాచల్ ప్రదేశ్ రాష్ట్రంలో ఉన్న అన్ని కేంద్రీయ విద్యాలయ పాఠశాలలో విద్యార్థులు సత్యనారాయణ్ మందయూర్ సిద్ధాంతాల ద్వారా, ముఖ్యంగా విద్యార్థులకు గ్రంథాలయాలను ఎలా వినియోగించుకోవాలి, ఎలాంటి పుస్తకాలు చదువాలి వంటి వివిధ సాంఘిక సేవా కార్యక్రమాల ద్వారా ప్రభావితం అయ్యారు.

ఈ ప్రాంతంలోని గిరిజన, అణగారిన, పేద, పిల్లలకు ఆక్షరాస్యతను ముఖ్యంగా హిందీ, ఇంగ్లీష్ భాషలను నేర్పేందుకు ప్రయత్నం చేశారు. సత్య నారాయణ్ మందయూర్ మలయాళీ అయినప్పటికీ అరుణాచల్ ప్రదేశ్ లోని గిరిజన తెగలకు దాదాపు 40 సంవత్సరాల పాటు సేవలందించారు. గిరిజన తెగల విద్యార్థిని విద్యార్థులకు విద్య నేర్పడం, చదివే అలవాటును నేర్పడం, వారికి చదివేందుకు పుస్తకాలను అందించి వారిని విజ్ఞానవంతులుగా, శక్తివంతులుగా నిలపి సమాజంలో వారిని గౌరవ ప్రదమైన స్థాయిలో ఉంచాలనే తపన వీరి ప్రధాన ఆకాంక్ష.

1996-1998 మధ్య కాలంలో ఆదివాసి, గిరిజన, అణగారిన పిల్లలకు, పెద్దలకు చదవు నేర్పేందుకు వీరు వయో జన విద్యా కార్యక్రమాలు, అనేక సామాజిక కార్యక్రమాలు (ఆయుర్వేద మొక్కలు నాటడం, మహిళలకు విద్య, మూడ నమ్మకాలపై అవగాహన) కార్యక్రమాలు చేపట్టారు. నెహ్రూ “నేటి బాలలే రేపటి పౌరులు” అని చెప్పినట్లు విద్యార్థులను విజ్ఞాన వంతులుగా తీర్చిదిద్దితే విజ్ఞానవంతమైన రాష్ట్రంగా ఏర్పడుతుంది అని భావించి

అక్షర ప్రేమికునికి పద్మశ్రీ

యువకులలో ముఖ్యంగా విద్యా ర్థులలో చదివే అలవాటును పెంపొందించడం ద్వారా ఉన్నత వ్యక్తులుగా, మానసిక పరివర్తన పొందుతారని, సమాజం పట్ల భాద్యత గల వ్యక్తిగా, పరిపూర్ణమైన వ్యక్తులుగా తయారయి వారు ఎంచుకున్న రంగంలో ఉన్నత స్థానంలో ఉంటారని బలీయంగా సమూహారు. అందుకోసమే పిల్లలను, విద్యార్థులను పుస్తక ప్రదర్శనలకు, పాఠ పుస్తకాల పావులకు, పుస్తక ఆవిష్కరణలకు, తీసుకెళ్లి పుస్తకాలను చూపించి, చదివించే వారు. అవసరమైతే వాటిని కొనిచ్చేవారు.

అదేవిధంగా గిరిజన విద్యార్థులలో చదివే అలవాటును పెంపొందించేందుకు క్విజ్, రచయితలతో సమావేశం, జాతీయ పర్యవేక్షకు విద్యార్థులకు పుస్తకాలు ముఖ్యంగా ఇంగ్లీష్ పుస్తకాలను (డిక్షనరీలను, కథల పుస్తకాలు, బొమ్మల పుస్తకాలు) ఇచ్చేవారు. 2007 సంవత్సరంలో అసోసియేషన్ ఆఫ్ రైటర్స్ అండ్ ఇల్లస్ట్రేటర్స్ ఫర్ చిల్డ్రన్స్, వివేకానంద ట్రస్ట్ ద్వారా పుస్తక పఠనంను పెంపొందించే వివిధ కార్యక్రమాలు నిర్వహించి విద్యార్థులకు పుస్తకాలను, మాన పత్రికలను బహుమతులుగా ఇచ్చేవారు.

మన తెలంగాణ రాష్ట్రంలో వట్టికోట ఆశ్వారు స్వామి పుస్తకాలను ఏ విధంగా బుట్టలలో పెట్టుకొని గ్రామ ప్రజలకు అందించేవారో అలానే అడవులలో, కొండలలో, కోనలలో, లోయలో చెరువుల పక్కన, దారులు కూడాలేని ఇరుకు ప్రాంతాలకు గోనే సంచలలో, ట్రంకు పెట్టలో పుస్తకాలు తీసుకెళ్లి రీడింగ్ రూమ్లు (గ్రంథాలయాలు నెలకొల్పారు) ఒక్కొక్క దానిలో 50 నుండి 500 పుస్తకాల వరకు అలా మొత్తం 13 గ్రంథాలయాలను స్థాపించారు. వాటిలో బాంబుసా (వెదురు బొంగులతో) గ్రంథాలయం చెప్పుకోదగింది. వాటిలో వాక్రో, చాంగ్ ఖామ్, ఆన్ జామ్, లాతావు వివిధ ప్రాంతాలలో స్థాపించడం జరిగింది. ఈ గ్రంథాలయాలకు పుస్తకాలను దాతల నుండి, ఉన్నతుల నుండి, పుస్తక పబ్లిషర్స్ స్వీకరించేవారు. ఈ గ్రంథాలయాలను సత్యనారాయణ్ మందయూర్ అక్కడ ఉన్న సామాజిక, గ్రంథాలయ కార్యకర్తలతో, విద్యార్థులతోగాని నడిపేవారు. నిత్యం ఈ గ్రంథాలయం ఆరు గంటలు పాటు కొన్ని ఉదయం పూట , కొన్ని మధ్యాహ్నం పూట నడిపేవారు .

ఇక్కడ ఉన్న ఆదివాసి, గిరిజన, పిల్లలో, విద్యార్థులలో, యువకులలో పఠనాభిరుచిని, సృజనాత్మకతను పెంపొందించేందుకు పుస్తక సేకరణ (రచయిత వ్రాసిన పుస్తకాలను

దాదాపు నలభై వసంతాలుగా
గిరిజన తెగల, ఆదివాసిల, వెనుకబడిన,
అణగారిన పిల్లల అభ్యున్నతి కోసం, వారి పిల్లలకు,
విద్యా ర్థులకు విద్యనూ, విజ్ఞానాన్ని అందించాలనే తపనతో
ఈశాన్య రాష్ట్రమైన అరుణాచల్ ప్రదేశ్ లోని గిరిజన తెగల
పిల్లలకు, చదువును, విద్యను, చదివే అలవాటును
పెంపొందించాలనే ఉద్దేశ్యంతో అక్షరాస్యత
& గ్రంథాలయ ఉద్యమాన్ని నడుపుతున్న
ఒక నిష్కామ యోగి
“సత్యనారాయణ్
మందయూర్”.

ప్రత్యేక వ్యాసం

సమావేశాలకు దేశంలో ఎక్కడ జరిగినా తన సొంత ఖర్చుతో విద్యార్థులను తీసుకుని వెళ్ళేవాడు. ఆ సదస్సులలో సదస్సు యాజమాన్య నుండి ప్రత్యేక అనుమతి తీసుకొని సత్యనారాయణ్ మందయూర్ పుస్తక ప్రాధాన్యత, పఠనాభిరుచి, ఆక్షరాస్యతపై ప్రసంగించేవారు. అలా ఒక అంతర్జాతీయ పిల్లల గ్రంథాలయాల సదస్సుకు ముఖ్య అతిథిగా వచ్చిన మాజీ రాష్ట్రపతి అబ్దుల్ కలాం వీరు చేసిన సేవలకు ముచ్చటేసి మీరు ఇంకా చాలా గ్రంథాలయాలు ఆదివాసీల కోసం ఏర్పాటు చేయాలని ప్రోత్సాహించి ఘనంగా సన్మానించారు.

వీరు చేస్తున్న ఈ గొప్ప అక్షరోద్యమానికి, విజ్ఞానోద్యమానికి (గ్రంథాలయ ఉద్యమానికి) చాలా మంది వ్యక్తులు, ఉన్నత స్థానంలో ఉన్నవారు సహాయ సహకారాలు అందించారు. ఆ రాష్ట్రంలోని, ఇతర రాష్ట్రాలలోని మంత్రులు, పరిపాలనా (IAS) అధికారులు ఈ గ్రంథాలయాలను సందర్శించే వారు. వారు ఏ విధంగా గ్రంథాలయాలను ప్రజలకు అందించే వారో పరిశీలించి వారివారి ప్రాంతాలలో గ్రంథాలయాలు నెలకొల్పే ప్రయత్నం చేసేవారు. వారిలో అరుణాచల్ ప్రదేశ్ గవర్నర్ శ్రీ జేజ్జే సింగ్ ఒకరు. వీరు ఏర్పాటు చేసిన గ్రంథాలయాలలో తేజు ప్రాంతంలో ఉన్న “బాంబుసా లైబ్రరీ” కి ఎక్కువమంది ఉన్నతాధికారులు సందర్శిస్తూ ఉండేవారు. దాని తర్వాత వాక్రో లో ఉన్న “అమ్నా లైబ్రరీ” చెప్పుకోదగ్గది. దీని తర్వాత లోరాక్స్ గ్రంథాలయం, లోహిత్ యూత్ నెట్ వర్క్ గ్రంథాలయం.

- డా. రవికుమార్ చేగని,
9866928327

ఒకే దగ్గర చేర్చడం), చూసి పుస్తకాలను నిత్యం రాయించి వాటిపై వారి అభిప్రాయాన్ని రాత ద్వారా గాని, మాటల ద్వారా గాని తెలుపడం, స్టోరీ టెల్లింగ్, వ్యాసరచన (జాతీయ పర్వ దినాలలో మాత్రమే), బుక్ రీడింగ్, దస్తూరి పోటీలు, జీవిత చరిత్రలపై వక్రత్వ పోటీలు నిర్వహించి పుస్తకాలు చదివే విధంగా ప్రేరేపించేవారు. ఇంకో గొప్ప విషయమేమిటంటే అంతర్జాతీయ పిల్లల గ్రంథాలయాల సదస్సులకు గిరిజన విద్యార్థులచే నాటక, గేయాలు, కీర్తనలు, జాన పదం పాటలు పాడించి పుస్తక పఠనం ప్రాముఖ్యత ను ప్రదర్శించేవారు. ఈ సదస్సులకు,

చిన్న చిన్న అడవులలో, కొండలలో, గుట్టలలో, చిన్న గ్రామాలలో, దారులు లేని ప్రాంతాల్లో విజ్ఞానాన్ని & విద్యనూ (పుస్తకాల ద్వారా) కూడా అందించడమే వీరి ప్రధాన ఉద్దేశం. వీరు చేసినటువంటి సేవలకు గాను ఆ రాష్ట్ర ప్రజలందరూ వీరిని ముద్దుగా “అంకుల్ మూస లేదా అంకుల్ సార్” అని పిలిచేవారు. 1998 నుండి గ్రంథాలయ ఉద్యమాన్ని గ్రామగ్రామానికి తీసుకెళ్లారు. అలా వారు ఆ గిరిజన ప్రాంతాలలో దాదాపు నాలుగులక్షల పుస్తకాలతో 13 గ్రంథాలయాలు ముఖ్యంగా ప్రతీ ఇంట్లో కనీసం 20 పుస్తకాలు ఉండే విధంగా ప్రతీ గ్రామంలో 1000 పుస్తకాలను అందించారు. గ్రంథాలయానికి కావలసిన కనీస వనరులను తన సొంత ఖర్చులతో ఏర్పాటు చేసేవారు.

పిల్లలు ఏ విధంగా సంస్కారంగా మాట్లాడాలి, ఏ విధంగా పెద్దలతో మనులుకోవాలి, వారిలో ఉన్న కళలు, నాటకాలు ఏ విధంగా ప్రదర్శించాలి, వారికి ఏ విధంగా కళలను నేర్పాలి, పుస్తకాలను విద్యార్థుల చెంతకు చేర్చేందుకు, పుస్తక పఠనం వల్ల కలిగే లాభాలను తెలియజేసేందుకు ప్రతీ సంవత్సరం తేజు ప్రాంతంలో సెప్టెంబర్ 2011 నుండి థియేటర్ వర్క్ పాపేలు నిర్వహించడం జరిగుతుంది. అలా ఇప్పటి వరకు దాదాపు పదివేల

మంది విద్యార్థులకు తర్ఫీదు ఇవ్వడం జరిగింది. ప్రతి గ్రంథాలయంలో 1000 తగ్గకుండా పుస్తకాలు రెగిస్టర్ బాండ్, అమరచిత్ర కథలు, డాక్టర్ సూయస్, గొప్ప గొప్ప వ్యక్తుల జీవిత చరిత్రలు, పురాణాలు హిందీ, ఆంగ్ల మాధ్యమంలో అందుబాటులో ఉన్నాయి.

ఈశాన్య రాష్ట్రమైన అరుణాచల్ ప్రదేశ్ లో నిత్యం విద్యార్థి రాజకీయాలతో, మత్తుమందుకు బానిసవుతున్న యువత, అశాంతులతో కలత చెందుతున్న ఈ సందర్భంలో గిరిజనుల ఆచార వ్యవహారాలపై దాడులు జరుగుతున్న ఈ విపత్కర పరిస్థితుల్లో గ్రంథాలయ ఉద్యమం ఒక్కటే వారిని మార్చగలదు అని భావించి ప్రతీ ఊరిలో, ప్రతీ ఇంట్లో గ్రంథాలయం ఉండాలని ఉద్యమానికి శ్రీకారం చుట్టారు. గ్రంథాలయ ఉద్యమం గిరిజన విద్యార్థుల మెదళ్ళలో విద్య, పుస్తక పఠనం అనేటవంటి విత్తనాలను చల్లి, విజ్ఞాన వంతమైన సమాజం కోసం ప్రయత్నం చేసిన పుస్తక ప్రేమికుడు “సత్యనారాయణ మందయూర్”.

కొండ ప్రాంతంలో, అటవీ ప్రాంతంలో నివసిస్తున్న టువంటి పిల్లలకి పఠనాభిరుచిని, విద్యను నేర్పుకోవాలనే తపన కలిగించాలనే ఉద్దేశంతో పాటు వివిధ కళల ద్వారా (రంగస్థల నాటకాల ద్వారా, జానపద గేయాల ద్వారా, పాటల ద్వారా) ప్రేరేపించే వారు. అలా ప్రతీ సంవత్సరం మార్చి నుండి జూన్ మొదటి వారం వరకు కార్యక్రమాలు నిర్వహించే వారు. దీనితో పాటు పర్యావరణ దినోత్సవం, అటవీ దినోత్సవం, మహిళా దినోత్సవం వివిధ కార్యక్రమాల సందర్భంగా పిల్లలకు పుస్తకాలు ఇచ్చి చదివించేవారు.

మొట్టమొదటి కమ్యూనిటీ గ్రంథాలయం దిగ్బాంగ్ లోయ పక్కనే ఉన్న “ఇటాలిన్”లో స్థాపించడం జరిగింది. ఈ గ్రంథాలయం రెండు సంవత్సరాల కాలం పాటు నడిచింది. చిన్న చిన్న సమస్యలు ఎదుర్కొని, ఇబ్బందులుపడి పక్కా భవనాన్ని నిర్మించారు తర్వాత ఇలాంటి గ్రంథాలయాలు లోహిత్ జిల్లాలో 20 వరకు స్థాపించారు. ఈ కమ్యూనిటీ గ్రంథాలయాలు కొండలు, గుట్టలు అటవీ ప్రాంతం రహదారులు లేని చిన్న చిన్న ఊళ్ళలో, పట్టణాలలో కూడా దాదాపు 45 గ్రంథాలయాలు నెలకొల్పారు.

వీటిలో తేజు ప్రాంతంలో నెలకొల్పబడిన “బాంబుసా గ్రంథాలయం” పెద్ద గ్రంథాలయం. ఈ గ్రంథాలయం దాదాపు 6 సంవత్సరాలు నడిచింది తరువాత కాలీసన్ స్కూల్లో ఈ గ్రంథాలయాన్ని మార్చారు. సత్యనారాయణ మందయూర్ అభ్యర్థన మేరకు “సుక్ర తమాంగ్” గ్రంథాలయ నిర్వహణ బాధ్యతను స్వీకరించారు. వీరి తర్వాత ఇటాలిన్ మెగా ఏడు సంవత్సరాల కాలం పాటు ఈ గ్రంథాలయానికి సేవ చేశారు.

వారికి నెలకు 8వేల రూపాయల చొప్పున అంకుల్ మూస చెల్లించేవారు. ముఖ్యంగా ఈ గ్రంథాలయానికి నిత్యం 150మందికి తగ్గకుండా చదువరులు విచ్చేస్తున్నారు. ముఖ్యంగా 8వ తరగతి చదువుతున్న విద్యార్థినీవిద్యార్థులు వాక్రో, లోహిత్ లో ఉన్నటువంటి గ్రంథాలయాలకు ఫ్రైవేట్ విద్యాలయాల నుండి చదువరులు నిత్యం వస్తుండేవారు.

8 నుండి 16 సంవత్సరాలు ఉన్న విద్యార్థినీ విద్యార్థులకు ఈ గ్రంథాలయాల నుండి పుస్తకాలు ఇంటికి తీసుకుని వెళ్లి చదువుకోమని చెప్పేవారు తదుపరి చదివిన తర్వాత గ్రంథాలయాలకు తిరిగి ఇచ్చే వారు. వాటిలో ముఖ్యంగా లాతోలో గ్రంథాలయం, నమ్నా గ్రంథాలయం చెప్పుకోదగ్గవి. వీటిలో పాఠ్య పుస్తకాలు, జీవిత చరిత్రలు, కథలు, జానపద కథలు, చిత్ర కథలు, ద్వారా పిల్లల్ని ఆకర్షించే పుస్తకాలు ఎక్కువగా ఉండేవి.

వీరు చాలా సందర్భాల్లో మాట్లాడుతూ నా రక్త సంబంధం ఉన్న వారు (అక్కలు, చెల్లెల్లు అన్నలు, తమ్ములు (కుటుంబీకులు) మద్రాస్, తిరుచూరు, మాహారాష్ట్ర ప్రాంతంలో ఉన్న కానీ అరుణాచల్ ప్రదేశ్ కు మాత్రం.. (నాకు అరుణాచల్ ప్రదేశ్ గిరిజనం మాత్రమే ఆత్మ బంధువులు) అంకుల్ మూస మాత్రమే ఉన్నాడు. వీరి కోసం వందలాది ఇండ్లు ఎదురుచూస్తూ ఉంటాయి. పిల్లలకు పుస్తకాలపై మక్కువ పెరిగేదెందుకు ముందుగా వారికి దినపత్రికలు చదివి వినిపించి వారితో చదివించేవారు. తరువాత కామిక్ పుస్తకాలు, చిత్రాల ఉన్న పుస్తకాలు పిల్లలకు ఇచ్చి వారి చేత బొమ్మలు గీయడం లేదా బొమ్మపై తమ అభిప్రాయాన్ని చెప్పమని చెప్పేవారు. అలా ప్రతీ అదివారం ఒక గ్రంథాలయం విచ్చేసి వారికి కావలసిన, కోరిన పుస్తకాలను తక్కువ వ్యవధిలో అందించేవారు.

వీరు చేసిన సేవలకు భారత జాతీయ ప్రభుత్వం 2020 గాను పద్మశ్రీ ఇచ్చి సత్కరించింది. ఇది అక్షర ప్రేమికునికి దక్కిన గౌరవం లేదా అరుణాచల్ ప్రదేశ్ ఆదివాసి తెగకు జరిగిన సన్మానం. ఇలా గ్రంథాలయాలకు, గ్రంథాలయ ఉద్యమానికి, గ్రంథాలయ శాస్త్రానికి సేవ చేసిన మహనీయులకు భారత ప్రభుత్వం 1957లో భారత గ్రంథాలయ శాస్త్ర పిత డా.షియాలి రామామృత రంగనాథన్, 1972లో భారత గ్రంథాలయోద్యమ పితశ్రీ అయ్యంకి వెంకట రమణయ్యకు, పుణ్యనాథ్ కౌలాకు, 2020 సత్యనారాయణ్ మందయూర్ కు నాలుగవ వ్యక్తి.

13 తరువాత...

ఈ అభి ప్రాయశాలను విశ్లేషించినపుడు పెద్ద సంఖ్యలో తల్లిదండ్రులు పాఠశాలలను పునఃప్రారంభించాలని కోరుతున్నారని అర్థమవుతోంది. ఆన్లైన్ విద్యాబోధనకు చాలా తక్కువ శాతం అనుకూలంగా ఉన్నారు. ఆన్లైన్ తరగతులపై ప్రైవేటు పాఠశాలల్లో చదువుతున్న విద్యార్థులు, వారి తల్లిదండ్రులు కూడ సంతృప్తికరంగా లేరు. విద్యావేత్తలు, మానసిక నిపుణులు చెప్తున్నట్లు విద్యార్థి ఆన్లైన్ బోధనను ఇష్ట పడటంలేదు. ఇక ప్రభుత్వ పాఠశాలల్లో చదివే విద్యార్థులలో ఎక్కువ మందికి స్టార్ట్ ఫోన్ అందుబాటు ఉండే పరిస్థితి లేదు. ఆన్లైన్ బోధనలో పాఠశాల స్థాయిలో విద్యార్థులకు తల్లిదండ్రుల సహకారం అవసరం. గ్రామీణ ప్రాంతాల్లోని తల్లిదండ్రుల నుండి ఈ సహకారం ఆశించటం అర్థరహితం. వారిలో ఎక్కువమంది ప్రతిరోజూ

పనికి వెళ్లేగాని పూట గడవనివారు. విద్యార్థులం దరికీ ప్రభుత్వమే స్టార్ట్ ఫోన్లు, టాబ్లు ఇచ్చి ఇంటర్నెట్ కనెక్షన్ ఇచ్చినా, బోధనలో సహకారం లభించనపుడు అది దుష్ఫలితాలనే ఇస్తుంది. పిల్లలు పాఠశాలకు వెళ్తేనే భౌతిక దూరాన్ని పాటించటం, మాస్కులు ధరించటం, పరిశుభ్రంగా

ఉండటం జరుగుతుందని, టీచర్ల మాటనే పాటిస్తారని సర్వే సమయంలో తల్లిదండ్రులు అన్నారు. ఇది పిల్లలపై ఉపాధ్యాయుని ప్రభావాన్ని మరొకసారి రుజువు చేసింది. ఈ సర్వేలో రెండు విషయాలు స్పష్టమయ్యాయి. (1) పాఠశాల విద్యలో ఆన్లైన్ బోధన తరగతి బోధనకు ప్రత్యామ్నాయం కాదు. (2) అన్ని జాగ్రత్తలు తీసుకొని పాఠశాలను తెరిస్తే ఎక్కువ మంది తల్లిదండ్రులు తమ పిల్లలను పాఠశాలకు పంపటానికి సిద్ధంగా ఉన్నారు.

కనుక ప్రభుత్వం పాఠశాలల్లో ఆరోగ్య పరిరక్షణకు నిధులను అదనంగా కేటాయించి, పిల్లలకు పౌష్టికాహారాన్ని అందిస్తూ, అన్ని జాగ్రత్తలూ తీసుకొని పాఠశాల పునఃప్రారంభం కోసం కృషి చేస్తుందని ఆశిద్దాం.

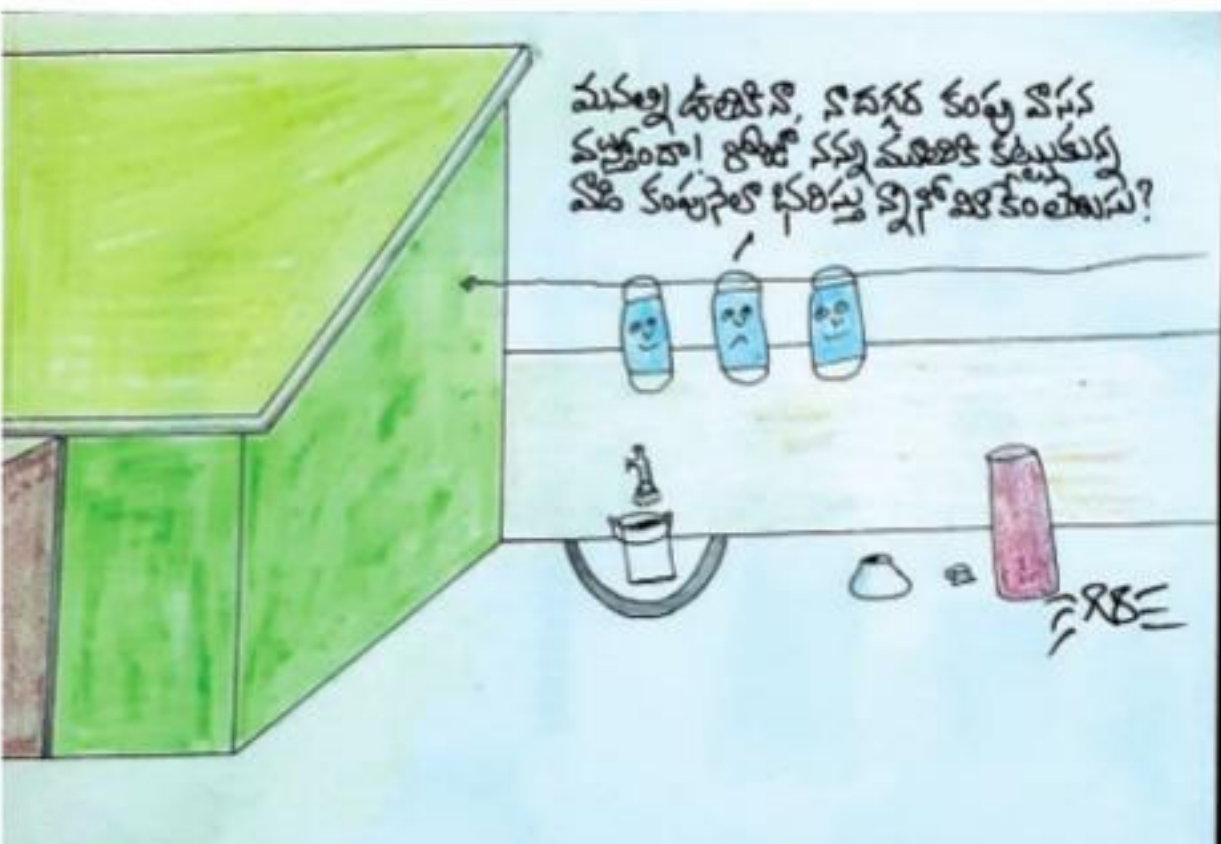
విద్యారంగంపై నిర్ణయాలను జాప్యం చేస్తున్న ప్రభుత్వాలు

కరోనా విపత్తు సందర్భంగా విద్యా రంగంపై నిర్ణయం తీసుకోవడంలో కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు నిర్లక్ష్యం వహిస్తూ జాప్యం చేస్తున్నాయి. ఈ విషయంపై వెంటనే చర్చించి నిర్ణయాలు తీసుకోవాలి.

ఉపాధ్యాయ సంఘం బాధ్యతతో చేసిన సర్వే నివేదికను ప్రభుత్వం పరిశీలించాలి. ప్రస్తుతానికి టి.వి. ఛానెళ్ళ ద్వారా పాఠశాలలను రిలే చేసి విద్యా సంవత్సరాన్ని నష్టపోకుండా చూడాలి. స్టార్ట్ ఫోన్లు అందరికీ అందుబాటులో లేవు కనుక, మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఒక ప్రణాళికను రూపొందించాలి. గ్రేటర్ హైదరాబాద్ పరిధిని ఒక యూనిట్గా మున్సిపల్ కార్పొరేషన్ పరిధిని ఒక యూనిట్గా, గ్రామ పంచాయతీలను మరొక యూనిట్గా తీసుకుని కమ్యూనిటీ టి.వి.లు ఏర్పాటు చేసి విద్యార్థులకు పాఠ్యాంశాల బోధన సాగించాలి. అందుకనుగుణంగా ఏర్పాట్లను చేయాలి. సమాజంలో వున్న ఆర్థిక అంతరాలు విద్యను పొందేందుకు ఆటంకంగా మారకుండా, అందరికీ సమానంగా విద్యను అందించే విధంగా ప్రభుత్వాలు వెంటనే చర్యలు తీసుకోవాలి.

- అలుగుబెల్లి నర్సిరెడ్డి, ఉపాధ్యాయ శాసనమండలి సభ్యులు

నో కరోనా పాటలు, కవిత్వాలకు ప్రశంసలు వస్తున్నాయని కలం పేరు అలా పెట్టుకొని మురిసిపోతున్నారే సరే..... జనాలు దాన్ని చూసి ఎంత వణికిపోతున్నారో తెలుసా!!

ఇంటికి దీపం వెలుగునిస్తుంది. ఇంట్లో ఉన్న చీకటిని తొలగిస్తుంది. అయితే ఇక్కడ ఆ దీపం మామూలుగా మనం వెలిగించే దీపం కాదు. మనల్ని వెలిగించే దీపం. మనసుల్ని వెలిగించే దీపం. ఆ దీపం ఎవరో కాదు తల్లే. అలాంటి తల్లే వెన్నలోని మెత్తదనాన్ని, వెన్నెలలోని చల్లదనాన్ని ఇక్కడ కలిగి ఉండటం. అమ్మంటే ఒక త్యాగం. ఒక యోగం అని అంటాడు. తల్లిపడే కష్టాలకి, ఆమె పంచే ప్రేమానురాగాలకి అంతుండదు. అందుకే తల్లిలోని అనురాగాన్ని పొందడమే అసలు సినలైన వైభోగమని ఈ పాట ద్వారా నిరూపిస్తాడు. అయితే ఇక్కడ తల్లి ఒక తల్లికి కూతురే. అంటే ఒక తల్లి ప్రేమను పొందిన కూతురు తల్లియై తన పిల్లలకు తల్లి ప్రేమను పంచడం ఇక్కడ కనబడుతుంది. తల్లి ప్రేమను పొందడం, పంచడం ప్రపంచం లోకెల్లా గొప్ప సౌభాగ్యమని చివరలో మరో సందేశాన్నిస్తాడు ఉత్పల.

కుటుంబ విలువల్ని తెలిపే పాట

తెలుగు సాహిత్యంలోకానికి పరిచయం అవసరంలేని కవి, కేంద్ర సాహిత్య అకాడమీ అవార్డు గ్రహీత ఉత్పల సత్య నారాయణాచార్య. ఖమ్మం జిల్లా చింతకానిలో పుట్టిన ఉత్పల ఆధునిక తెలుగు కవుల్లో అగ్రస్థాయికి చెందిన కవి. 'ఈ జంట నగరాలు హేమంత శిశిరాలు', శ్రీకృష్ణ చంద్రోదయం' వంటి రచనలతో మనకందరికీ సుపరిచితుడు. అయితే ఆయన సినిమా పాటలు రాశాడన్న విషయం దాదాపు ఎవరికీ తెలియదు. రాశిలో తక్కువే రాసినా అవి ఆణిముత్యాల్లాంటి పాటలు. 'బొట్టు కాటుక'(1979) సినిమా కోసం ఆయన రాసిన పాటను గురించి ఇప్పుడు ముచ్చటించుకుందాం.

ఈ సినిమాలో ఆయన రాసిన పాట మంచి సాహిత్యపు విలువల్ని పొదుగుకున్న పాట. ఒక తెలుగింటి సంప్రదాయ వాతావరణం ఈ పాట నిండా కనబడుతుంది. పిల్లలంతా చేరి తమ తల్లికి పుట్టినరోజు వేడుకలను జరుపుతూ ఈ పాట పాడుతుంటారు.

స్వాగతం సుస్వాగతం అంటూ తల్లిని ఆహ్వానించి, చుట్టు పక్కల వారందరిని పిలిచి ఎంతో వేడుకగా తమ తల్లికి పుట్టిన రోజు సంబరాలు జరుపుతుంటారు. సీతమ్మ చరిత్ర రామాయణ మైతే, అలాంటి సీతమ్మ తల్లిలాంటి కథ మా అమ్మ కథ. ఎన్నో ఇక్కట్లను, ఇబ్బందులను ఎదుర్కొంటూ మమ్మల్ని ప్రేమగా చూసుకుంటున్న మా అమ్మే మాకు సీతమ్మతో సమానం అని పిల్లలు తమ తల్లి గొప్పతనాన్ని తెలుపుతూ, సీత పాత్ర ఉన్న రామాయణం అందరికీ పారాయణమైతే ఆ సీతతో సమానమైన మా అమ్మ కథ మాకు పారాయణమే అని తల్లి పట్ల తమకున్న ప్రేమను వ్యక్తం చేస్తారు. ఇక్కడ ప్రతి ఇంటి ఇల్లాలు ఒక సీతలా ఉన్నతమైన వ్యక్తిత్వాన్ని కలిగి ఉండాలని చెబుతూ ఇతిహాస పాత్రల గొప్పతనాన్ని వివరిస్తాడు ఉత్పల.

ఇంటికి చుట్టుపక్కల ఉన్న పిల్లల్ని, పెద్దల్ని అందరిని పిలిచి వారికివ్వవలసిన పూలు, పండ్లు, తాంబూలాలిచ్చి తమ తల్లిని ఆశీర్వాదించమని వేడుకుంటారు ఆ పిల్లలు. ఇక్కడ వారు పిల్లలే అయినా తల్లికి జరిపే సంబరం వారి పెద్ద మనసును తెలుపు తుంది. పిల్లలు పెద్దలను గౌరవించాలని, సంస్కృతిని, సంప్ర దాయాల్ని అలవాటు చేసుకోవాలని, సంస్కారాన్ని పెంపొందించుకోవాలని ఈ పాట ద్వారా తెలియ జేస్తున్నాడు ఉత్పల.

పాట మొత్తం బహుముఖాలుగా సందేశాన్నిస్తుంది. పిల్లల చేత ప్రేమను పొందబడుతున్న తల్లి మనస్తత్వాన్ని, తల్లి చేత అనురాగాన్ని అందుకుంటున్న పిల్లల ఆనందాన్ని, తల్లి నుంచి అందుకున్న మమకారాన్ని తన పిల్లలకు అందిస్తున్న ఒక తల్లి వ్యక్తిత్వాన్ని ఈ పాటలో గమనించవచ్చు.

మన తెలుగువారికి సంప్రదాయాన్ని, సంస్కారాన్ని, కుటుంబ విలువల్ని, ప్రేమానురాగాల్ని, ఉన్నతమైన వ్యక్తిత్వాన్ని అలవరుచుకునే తీరును ఈ పాట ద్వారా తెలియజేశాడు ఉత్పల. ఇలాంటి మంచి విలువలు కలిగిన పాటలను మన కందించిన ఉత్పల సత్యనారాయణాచార్య చిరస్మరణీయుడు.

పాట :-

స్వాగతం స్వాగతం సుస్వాగతం

సీతమ్మ చరితమే రామాయణం/ మా అమ్మ కథ మాకు పారాయణం

పిన్నలు పెద్దలు విచ్చేసి/ మా కన్నుల పండుగ చేశారు

పూలు, పండ్లు, తాంబూలాలు పుచ్చుకొనండి

అమ్మ నుదుట ఈ కుంకుమ పెట్టి అక్షింతలు చల్లండి

మీ ఆశీస్సులు పలకండి

ఇంటికి దీపం ఎంతో వెలుగు/ ఆ వెలుగుల జిలుగే మా అమ్మ

వెన్నలోని మెత్తదనం వెన్నెలలోని చల్లదనం/కలబోసిన బొమ్మే మా అమ్మ

అమ్మంటేనే త్యాగం/అమ్మంటే ఒక యోగం

అమ్మలోని అనురాగం/పొందడమే వైభోగం

తల్లిని తలచి తల్లిని కొలిచి/తల్లై నిలిచే

భాగ్యమే నా భాగ్యము సౌభాగ్యము.

- తిరునగరి శరత్ చంద్ర

6309873682

మీ సత్తాను గుర్తించారా?

మీలో మీరు ఊహించి ఎరుగనటువంటి ప్రతిభా సామర్థ్యాలున్నాయి. అయితే ఆ సామర్థ్యాన్ని అందరూ గుర్తించలేక పోతున్నారు. ఏ ఉత్తమ పనిచేసేందుకు కావలసిన సత్తా తమలో లేదని కొంత మంది సరిపెట్టుకుంటారు. ప్రతిభ కొంత మందికి మాత్రమే పరిమితమని భావిస్తారు. అది వాస్తవం కాదు. అంతేకాకుండా తమలో ప్రతిభా సామర్థ్యాలు చాలా స్వల్ప స్థాయిలో ఉన్నాయని భావిస్తారు. మనం ప్రతిభా వంతులమని మనకు మనం నిర్ణయించుకోవడం ద్వారా ప్రయోజనమేమిటని మీరు భావించవచ్చు. ఈ సందర్భంలోనే మానసిక నిపుణులు చెబుతున్న ఒక అంశాన్ని ఇక్కడ ప్రస్తావించాలి. మిత్రమా.. మనందరిలోనూ మనకు తెలియన టువంటి అనంతమైన సామర్థ్యం దాగి ఉంది. ఆ సామర్థ్యాన్నంతటినీ మనం ఉపయోగించుకోవడంలేదు. మన సామర్థ్యంలో పదో వంతు మాత్రమే వినియోగించుకుంటున్నాం. మన పరిమితి ఇంతేనన్న నిర్ణయానికి వస్తున్నాం. అనగా మీరు మీ ప్రతిభా సంపత్తినంతటినీ వినియోగించుకోలేమన్న నిర్ణయానికి అచేతనంగా వచ్చేస్తున్నారు. ఉదాహరణకు మీరు ఒక ఉద్యోగం చేస్తున్నారు. ఆ ఉద్యోగంలో ఉన్నత స్థానానికి ఎదగగల అవకాశాలు లేక పోవచ్చు. అయితే మీరు అక్కడే ఆగిపోకూడదు. మీరు చేయదగిన ఉద్యోగం మరొకటి లభిస్తుందేమోనని ఎప్పుడైనా అన్వేషించారా? లేదా ఈ ఉద్యోగం చేస్తూనే మీ సామర్థ్యాన్ని మరింతగా, మరో రంగంలో వికసింపజేసుకునే అవకాశాల కోసం పరిశీలించారా? ప్రస్తుతం మీరు మామూలు ఉద్యోగం చేస్తుండవచ్చు. కానీ ఈ ప్రపంచంలో ఉన్నత స్థానానికి చేరుకున్న వ్యక్తులకున్న ప్రతిభా సామర్థ్యాలు మీలోనూ దాగి ఉన్నాయి. మిత్రమా.. మీలోని సత్తాను సంపూర్ణంగా గుర్తించండి. దానిని ఉపయోగించుకునేందుకు ప్రయత్నించండి. విజయం మీ సొంతమవుతుంది. ప్రయత్నం చేయడమంటే ఎలా ఉంటుందోనని ప్రయోగం చేయడం కాదు. ఎలాగైనా లక్ష్యాన్ని సాధించలన్నా పట్టుదలతో మన ప్రయత్నాన్ని కొనసాగించాలి.

ఉదాహరణకు జార్జ్ స్టీఫెన్సన్ ఎంతో వ్యయ ప్రయాసాల కోర్చి 17 ఏండ్లకు ఎంతో ప్రసిద్ధమైన రైలింజన్ కనుగొన్నాడు. తన ప్రయత్నంలో ఎన్నో అవరోధాలను ఎదుర్కొన్నాడు. అయినప్పటికీ పట్టువదలని విక్రమార్కుడిగా పని చేశాడు. తాను అనుకున్నది సాధించాడు. అనేక మంది వ్యక్తులు తన ప్రయత్నాన్ని విరమించుకోవాలని కోరినప్పటికీ ఆయన చిరునవ్వుతో తిరస్కరించాడు. ఈ విధంగా తాము ఎంచుకున్న రంగంలో విజయం సాధించిన వ్యక్తులు మన మధ్యనే ఉన్నారు. ఆ విజయాలన్నింటి వెనుకా ఏండ్ల తరబడి సాధించిన కృషి, వెనుకంజ వేయని పట్టుదల ఉన్నాయి. అందుకే మీరు ఏదైనా పని ఎంచుకునేటప్పుడు ఆ పని మీ అభిలాషకు, ఆసక్తికి అనుగుణంగా ఉందో లేదో నిర్ణయించుకోండి. అది లక్ష్యానికి

చేరువగా ఉందో సరి చూసుకోండి. ముందుగా ప్రతి ఒక్కరికీ లక్ష్య సాధనలో ఏ పరిస్థితిలోనూ వెనకంజ వేయననే స్థిరమైన పట్టుదల ఉండాలి. ఎలాంటి అవాంతరాలెదురైనా తాము సాగిస్తున్న కృషిని విడనాడని కృత నిశ్చయం ఉండాలి. మీరు ఒక లక్ష్యాన్ని నిర్ణయించుకున్నాక, దాని సాధనలో మీకు అనేక అడ్డంకు లెదురవుతాయి. వాటిని అధిగమించగల ఉత్సాహాన్ని సామర్థ్యాన్ని మీరు మీ మదిలో పదిలపర్చుకోవాలి. ఎలాంటి ఒత్తిడి నైనా తట్టుకునే టట్టు మీ మనసును సిద్ధ పర్చుకోవాలి. మీలో ఉత్సాహం ఉన్నంత వరకు మీ మానసిక శక్తి తరిగిపోదు. మీరు మానసికంగా అలసటకు లోనుకారు. ఈ ప్రపంచంలో విజయ బావుటా నెగురవేసిన విజేతల జీవితాలు ఒక సారి పరిశీలించండి. అప్పుడు మీకు అనేక విషయాలు అవగతమవుతాయి. తమ లక్ష్య సాధనలో వారు ఎలాంటి అడ్డంకులు ఎదుర్కొన్నారు. వాటినెలా అధిగమించారు. సంక్షోభ సమయాల్లో ఎలా ప్రవర్తించారు. ఆ సమయంలో వారి మానసిక స్థితి ఎలా ఉంది? అనే విషయాలు మీరు అధ్యయనం చేస్తే, మీరు కూడా అలాంటి స్థితిని ఎదుర్కొన్న సమయంలో వారి విలువైన అనుభవం మీకు ఎంతగానో ఉపయోగ పడుతుంది. సంక్షోభ సమయాలను, కష్టాలను, కన్నీళ్లను, అడ్డంకులను దాటుకుని ముందుకు వెళ్లేందుకు అవి ఉపయోగ పడతాయి. కొంత మంది వ్యక్తులు తమ లక్ష్య సాధనకు ఎంతో కృషి చేస్తారు. అయితే తమ కృషిలో ఏకాగ్రత కనబరచ నందువల్ల సరైన ఫలితాలు పొందలేరు. మనం ఏ పని సాధించలన్నా మనకు మొదట కావలసింది ఏకాగ్రత. లక్ష్య సాధనపై అకుంఠిత దీక్ష, పట్టుదల. మిమ్మల్ని నిరుత్సాహ పర్చే వారికి ఒకింత దూరంగా ఉండాలి. మీ లక్ష్యాన్ని ప్రోత్సహించే వారికి, సహకారం అందించే వారికి సన్నిహితంగా ఉండాలి. ప్రస్తుతం మీ లక్ష్యాన్ని చూసి, గేలి చేసిన వారిపై ఎలాంటి కోపాన్ని ప్రదర్శించవద్దు. ఒకప్పుడు మిమ్మల్ని విమర్శించిన వారు, నిరుత్సాహపర్చిన మీరు విజయం సాధించిన తరువాత తిరిగి అభినందనలు తెలియజేస్తారు. అలాంటి అపురూపమైన సందర్భం కోసం వేచి చూడండి. మీ లక్ష్య సాధన పట్ల తిరుగులేని విశ్వాసాన్ని కలిగి ఉండండి.

- జి గంగాధర్ సిర్స, 8919668843

ముగ్గురు జీతగాళ్లు

బండారుపల్లి జమిందారు రాఘవరాయుడుకి వేలాది ఎకరాల భూముంది. పాతిక మంది వరకు జీతగాళ్లుండేవాళ్లు. వాళ్లతో వ్యవసాయం చేయిస్తూ, పశుపోషణ, పొలాల రక్షణ చేయిస్తుండేవాడు. ఏ ఒక్క జీతగాడి వేతనం మరో జీతగాడి వేతనంతో సమానంగా ఉండేది కాదు. వాళ్లు చేస్తున్న పనిని బట్టి, నెల జీతం ఇస్తుండేవాడు.

పెద్దోడి మెట్ట మొత్తం మూడు వందల ఎకరాలు. నల్లేరు వాగు బీడు భూమిలోంచి పక్క గ్రామంవైపు పారుతుండేది. ఆ భూమిలో ఎటు వంటి పంట వేయకుండా, తన పశువులు మేయడానికి వదిలేశాడు.

తొలకరి వర్షాలు పడగానే, దాని కాపలాకు ముగ్గురు జీతగాళ్లు కావాలని గ్రామంలో చెప్పాడు. రంగయ్య, లింగయ్య, మంగయ్యనే ముగ్గురు యువకులు జీతం చేయడానికి ముందుకు వచ్చారు. తూర్పు వైపు రంగడ్డి, పడమర వైపు మంగయ్యను, దక్షిణం వైపు లింగయ్యను కాపలాకు వెళ్లమన్నాడు. మీ పనితనం చూసి, జీతం నిర్ణయిస్తానని చెప్పాడు.

నెల రోజుల తర్వాత ఓ రోజు జమిందారు బీడు భూమినంతా తిరిగి చూసి, ఇంటికి వచ్చాడు. రంగయ్యకు మూడు వేలు, లింగయ్యకు రెండు వేలు, మంగయ్యకు వెయ్యి రూపాయలు జీతం నిర్ణయించి, సాయంత్రం వచ్చిన ముగ్గురికీ ఇవ్వమని తన గుమాస్తాతో చెప్పాడు.

ముగ్గురూ జమిందారు వద్దకొచ్చి, ఒకే రకమైన కాపలా చేశాం. కానీ మా జీతాలు ఇలా ఎక్కువ తక్కువగా నిర్ణయించడం ఎందుకో అర్థం కావడం లేదు అన్నాడు మంగయ్య.

అప్పుడు జమిందారు వాళ్ల వైపు చూసి, నిన్ను బీడు భూమిలోకి పశువుల్ని రానీయకుండా చూడమంటే నువ్వేం చేశావు. ఉదయమే వెళ్లి, చింతచెట్టు కింద నిద్రపోయావు. గ్రామంలోని పశువులు బీట్లో పడి గడ్డి మేశాయి. నేను బీట్లో తిరిగినప్పుడు పశువుల పేడ కనిపించింది. నీ కాపలాకు వెయ్యే ఎక్కువ అన్నాడు.

నేను ఒక్క పశువును కూడా రానీయలేదు. కానీ నాకు రంగయ్య కంటే తక్కువ ఎందుకిచ్చారు? అడిగాడు లింగయ్య.

ముందు రంగయ్యకు ఎక్కువ జీతం ఎందుకు ఇచ్చానంటే, తను కాపలా చేస్తున్న బీడు భూమిలో ఒక్క పశువును పడనీయలేదు. పైగా గెట్టు చుట్టూ వందలాది పండ్ల మొక్కలు నాటాడు. అవి పశువులు తినకుండా చుట్టూ రక్షణగా కంప ఏర్పాటు చేశాడు. రోజూ వాగులోని నీళ్లు పోసి ఒక్కటి కూడా చనిపోకుండా మొక్కలను బతికించాడు. ముందు ముందు ఆ చెట్లు చక్కని ఫలాల్నిస్తాయి. నేనేం మొక్కలు వేయమని చెప్పలేదు. కానీ తన ముందు చూపుతో, భావితరాలకు పనికొచ్చేలా పండ్ల మొక్కలు పెట్టాడు. అందుకే మూడు వేలుగా జీతంగా నిర్ణయించాను అన్నాడు.

ఇక లింగయ్య కేవలం కాపలా మాత్రమే కాశాడు. పశువులు

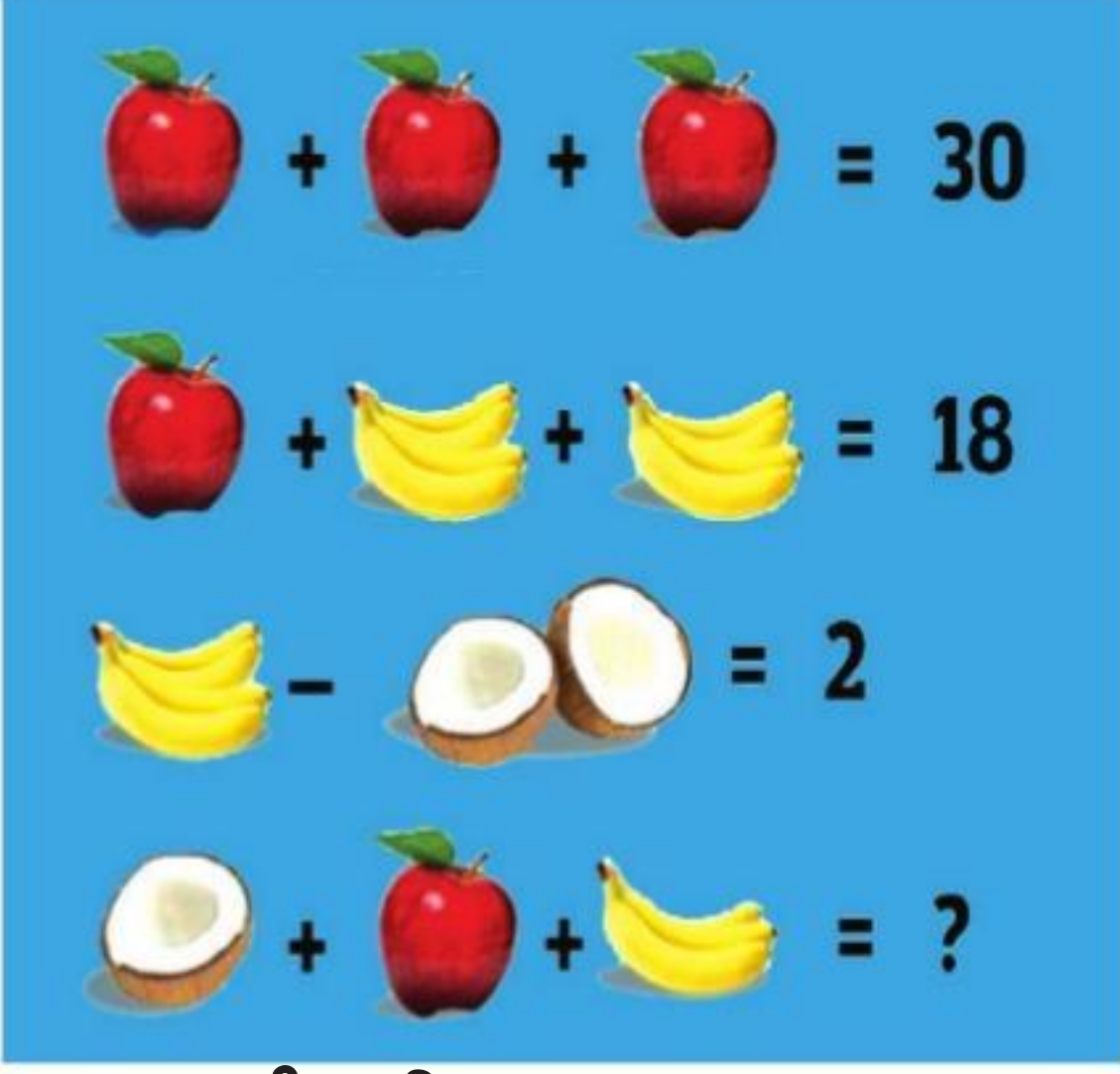

పడకుండా చూశాడు. కానీ భూమిని, పారుతున్న నీటిని ఉపయోగించి, ఉపయోగపడే పనేమైనా చేయొచ్చుననే ఆలోచన చేయలేదు. అందుకే అతనికి రెండు వేలుగా జీతం నిర్ణయించాను. చెప్పకున్నా స్వంత ఆలోచన చేసి, భావి తరాలకు ఉపయోగపడేలా మొక్కలు నాటిన రంగయ్య నా దృష్టిలో ఉత్తముడు. చెప్పిన పని చెప్పినట్లు మాత్రమే చేసిన లింగయ్య మధ్యముడు. తన కర్తవ్యం నిర్వర్తించకుండా, సోమరిగా కాలం గడిపిన మంగయ్య అధముడు. వారి పనిని చూశాకే ఈ విధంగా జీతం నిర్ణయించాను అన్నాడు జమిందారు.

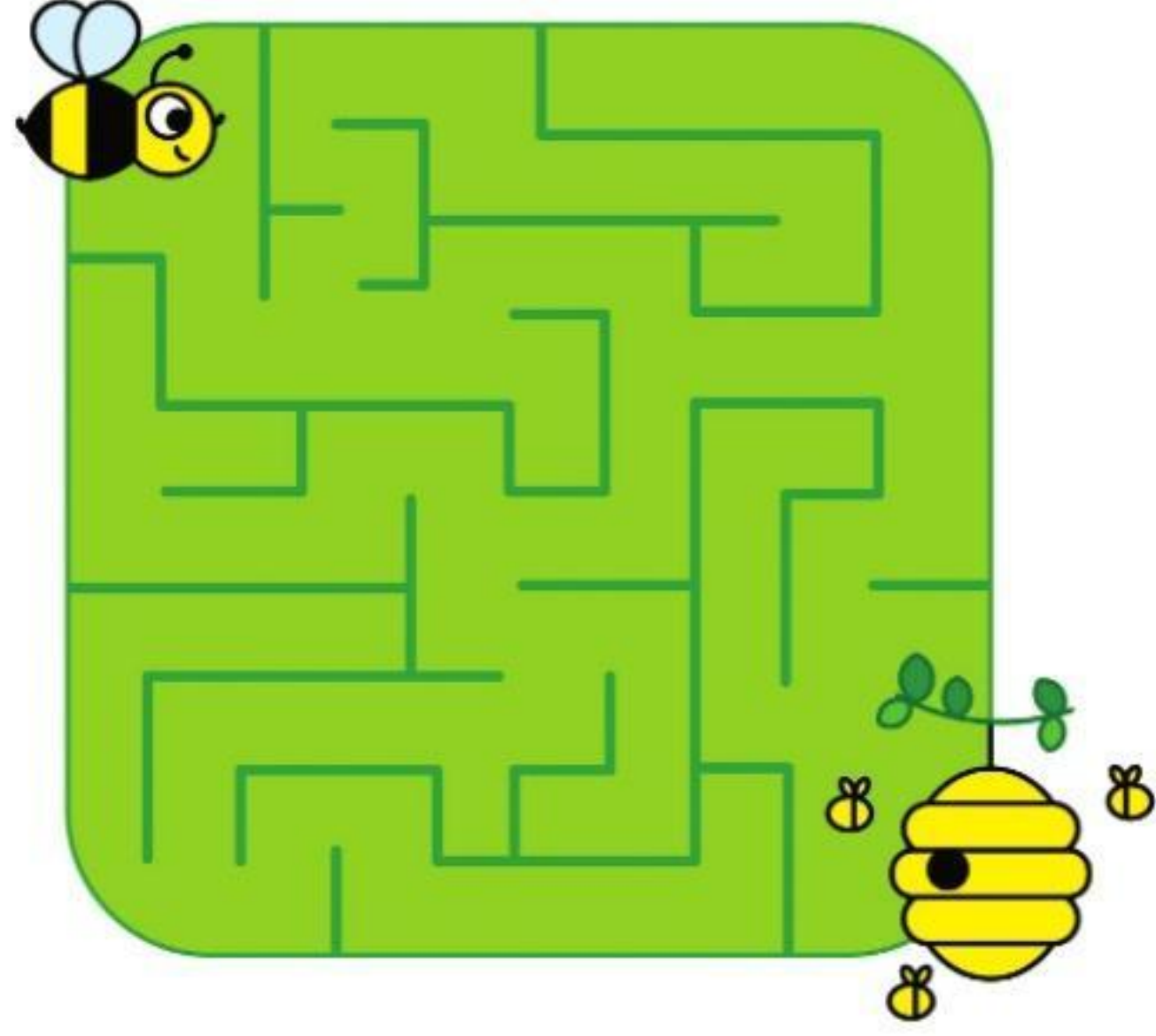
రాఘవ రాయడి వివరణతో - మంగయ్య, లింగయ్యలు సిగ్గుపడ్డారు. రంగయ్యలాగే బీడు భూమి చుట్టూ మొక్కలు నాటి వాటిని సంరక్షిస్తామని ప్రతిజ్ఞ చేశారు.

మీరు నాటిన మొక్కలు బ్రతికాక, వాటిని పరిశీలించి మీకు జీతం పెంచుతానని హామీ ఇచ్చాడు రాఘవ రాయుడు. ముగ్గురూ సంతోషంగా జీతం తీసుకుని ఇంటికి వెళ్లారు.

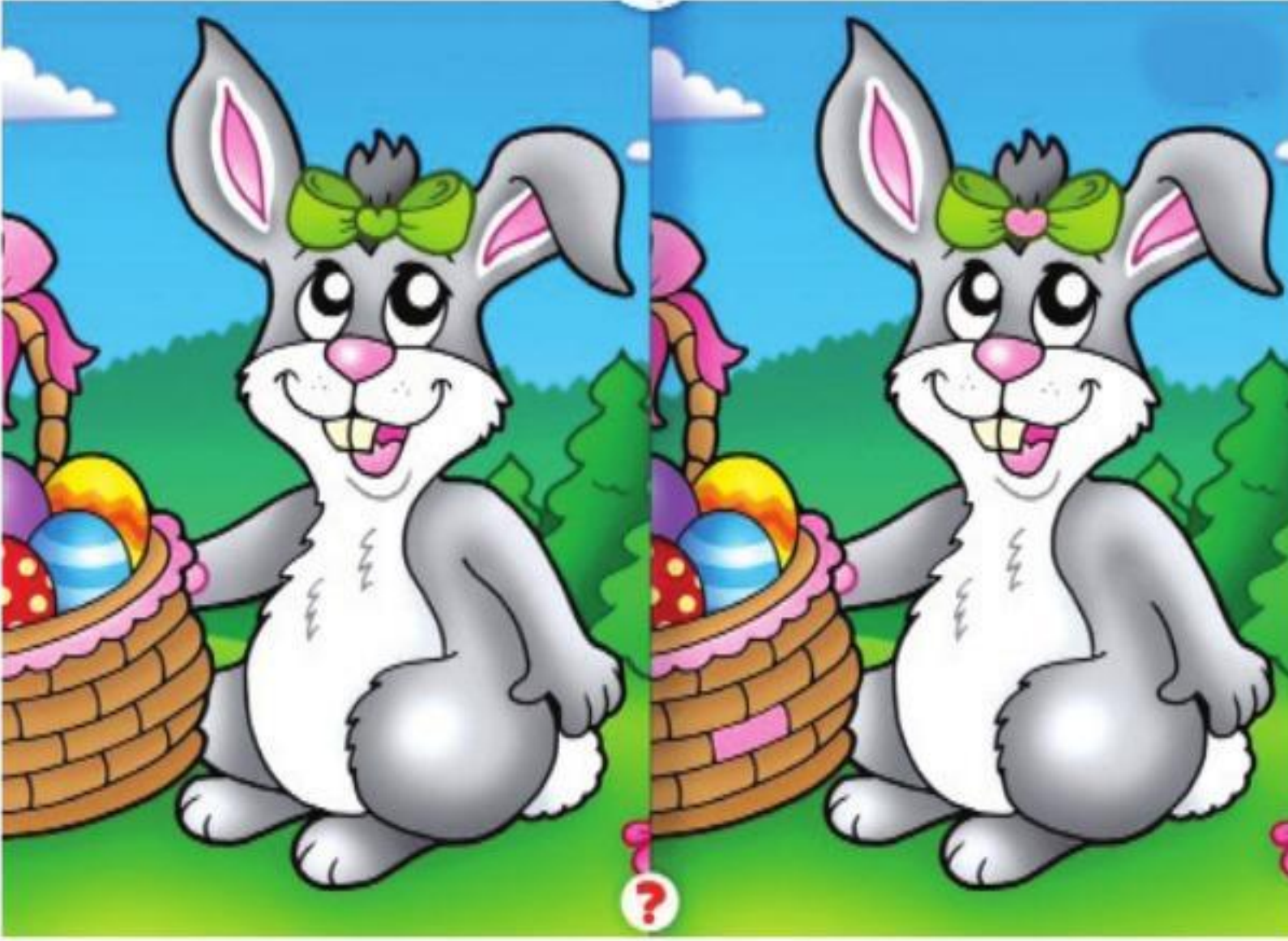
- పుష్పాల కృష్ణమూర్తి, 9912359345

లెక్క తేల్చండి పైన కనిపిస్తున్న బొమ్మలో రకరకాల ఆకారాలు, వాటిని కూడితే వచ్చే సంఖ్యలు ఉన్నాయి. దేనికి ఎంత అంకెను ఉపయోగిస్తే ‘?’ దగ్గర సరైన సమాధానం వస్తుందో త్రి చేయండి చూద్దాం...

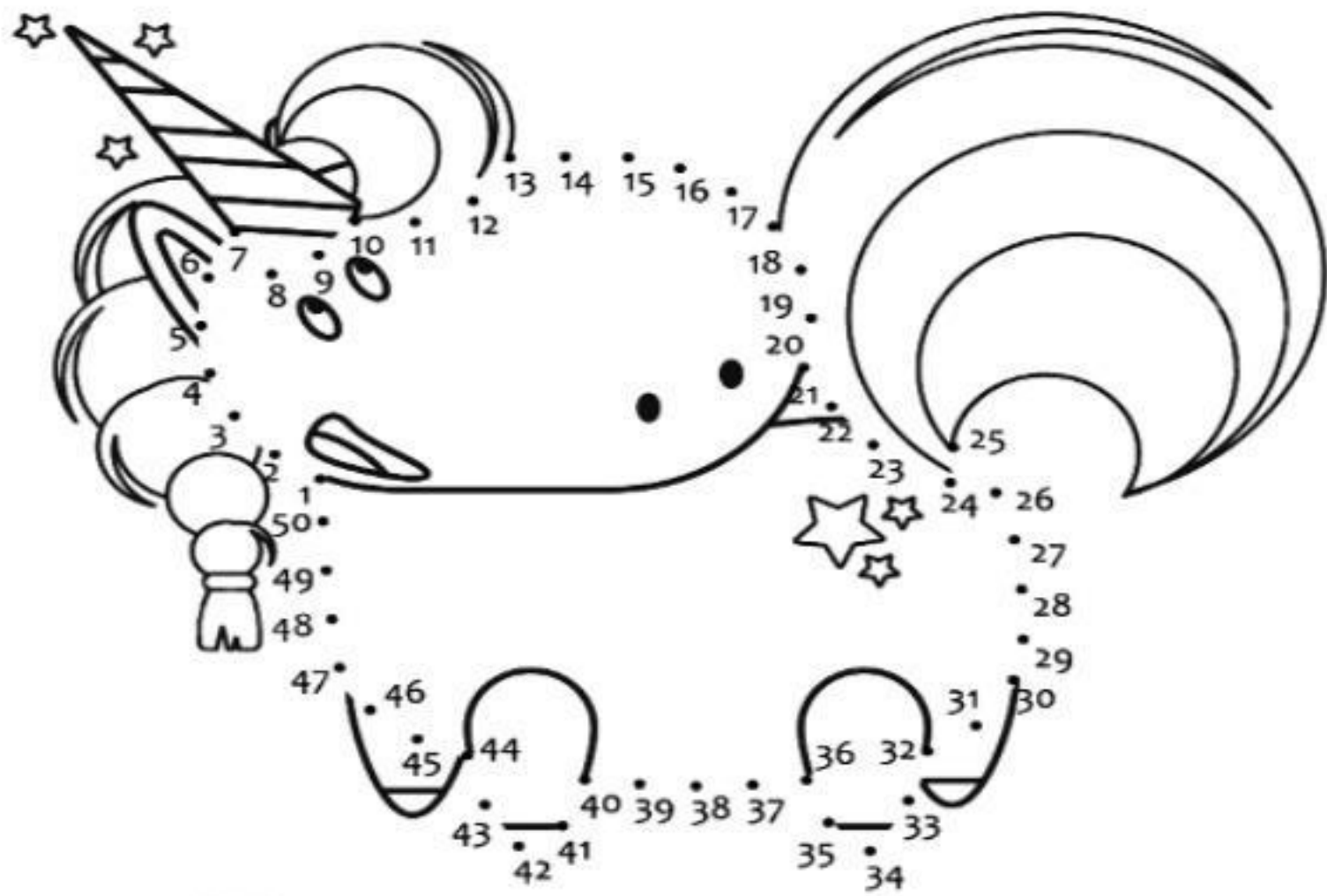
ఇంటికి దారేది? పైన కనిపిస్తున్న బొమ్మలో తేనెటీగ దాని గూటి దగ్గరకు వెళ్ళడానికి దారి సరిగా అర్థ: కావడం లేదంట. ఎలా వెళ్ళాలో మీరేమైనా సహాయం చేయగలరో చూడండి..

తేడాలు ఒకేలా కనిపించే పై రెండు బొమ్మల్లో ఐదు తేడాలున్నాయి. అవి ఏవో కనిపెట్టండి చూద్దాం..

పైన కనిపిస్తున్న ఏంజిలా **రంగులేద్దాం** బొమ్మకు ఏయే రంగులు వేస్తే అందంగా ఉంటుందో వేసి చూద్దామా..

చుక్కలు కలపండి?

పైనున్న ఆకారం పూర్తిగా లేదు. ఆ స్థానంలో చుక్కలు, పక్కన అంకెలున్నాయి. చుక్కలు కలుపు కుంటూ వెళ్ళే ఆకారం ఏంటో పూర్తిగా వస్తుంది. త్రి చేద్దామా..

మతాధిపత్య రాజకీయం - ముస్లిం స్త్రీల జీవితం

- పి.జ్యోతి, 9885384740

ఈ సినిమా తన కుటుంబ పోషణ కోసం ఒక పేద ముస్లిం స్త్రీ మతపెద్దలతో, సమాజంతో, కుటుంబంతో చేసిన పోరాటాన్ని ఆమె పట్టుదలను చూపిస్తుంది. హసీనా యాకూబ్ అనే ఆటో డ్రైవర్ని పెళ్ళి చేసుకుంటుంది.

యాకూబ్ తల్లికి ఈ వివాహం ఇష్టం ఉండదు. హసీనాకి ముగ్గురు ఆడపిల్లలు. పెద్దమ్మాయి మున్నికి కళ్ళు కనిపించవు. అయినా కష్టపడి అంధ పాఠశాలకు పంపుతూ ఉంటారు. మిగతా ఇద్దరు పిల్లలు చిన్నవారు. హసీనా మళ్ళి గర్భవతి. యాకూబ్ ఈసారి అయినా మగపిల్లవాడు కావాలని అనుకుంటూ ఉంటాడు. కేవలం ఆడపిల్లలనే కంటుందని హసీనా కుటుంబానికి పనికి రాదని అతని తల్లి అతనికి బోధిస్తూ ఉంటుంది. హసీనాని బలవంతంగా యాకూబ్

లింగనిర్ధారణ పరీక్షకు తీసుకు వెళతాడు. అక్కడ ఆమె గర్భంలో మళ్ళీ ఆడపిల్లే ఉందని తెలుస్తుంది. అబార్షన్ కుదరదు. యాకూబ్ ఇంక తనకు మగ సంతానం ఉండదని కోపంతో భార్యను కొట్టి ఆమెను వదిలి వేస్తాడు. ఇంటికి రాకుండా మరో వివాహానికి సిద్ధపడతాడు.

ఇంటి ఖర్చుల కోసం హసీనా నిండు నెలల మనిషియినా మున్నీ సహాయంతో అగరబత్తీల తయారీ మొదలెడుతుంది. మున్నీకి కళ్ళు రావచ్చని ఆపరేషన్ చేస్తే తప్పక ఆమె చూడ గలుగుతుందని డాక్టర్ చెబుతాడు. కాని ఆపరేషన్ వీలైనంత త్వరగా చేయాలని చెప్పినందువలన రాత్రీ పగలు హసీనా తన ఇద్దరి పిల్లల సహాయంతో అగరబత్తీల తయారీలో మునిగి పోతుంది. కాని ఆ వచ్చే డబ్బు పెద్దగా సరిపోదు. అప్పుడు ధనికురాలయిన ఝులెకా బేగం ఇంట్లో పని మనిషిగా చేరుతుంది. ఝులెకా భర్త నుండి విడిపోయిన స్త్రీ. కురాన్ అరబ్బీ బాగా చదువుకుని తన హక్కుల పట్ల అవగాహన ఉన్న అతి కొద్ది ముస్లిం స్త్రీలలో ఆమె ఒకరు. హసీనా పరిస్థితి చూసి బేగం ఆమె హక్కుల పట్ల ఆమెకు అవగాహన కల్పించే పని చేస్తుంది. యాకూబ్ పిల్లల భాద్యత తీసుకోకపోవడం తప్పని, వివాహం సమయంలో ఒప్పుకున్న మెహర్ తిరిగి అతను భార్యకు ఇవ్వాలని అది వారి మతాచారం అని చెప్పి చదువురాని హసీనాకు మత పెదలకు అర్జీ పెట్టుకోవమని చెప్పి, హసీనాకు చదువు రానందువలన తానే అర్జీ రాసి హసీనాకు ఇచ్చి మత పెద్దలను కలవమని చెబుతుంది.

అర్జీలు అందుకున్న మత పెద్దలు ఆశ్చర్యపోతారు. తన హక్కుకోసం పోరాడే హసీనా వారికి పొగరుబోతుగా, అణుకువ లేని స్త్రీగా కనిపిస్తూ ఉంటుంది. దానితో పాటు మత పెద్దల మధ్య ఎన్నో పరస్పర రాజకీయాలు ఉన్న కారణంగా హసీనాకు న్యాయం చేయాలనే ఆలోచన వారికి రాదు. ఈలోపు యాకూబ్

మతం, సాంప్రదాయం, ఆధిపత్యం వీటి నీడన నలిగి పోతున్న స్త్రీల జీవితాలు ఎన్నో. కొందరు స్త్రీలు వీటికి అతీతంగా, దోపిడి, అన్యాయాలు అంటకుండా జీవితాలు గడుపుతున్నారు. వీరి సంఖ్య చాలా తక్కువ. తాము అనుభవిస్తున్న స్వేచ్ఛా స్వాతంత్ర్యాల విలువ వారికి అర్థం కాదు. తమ మధ్యే జీవిస్తూ, జీవితంలో తమ ఉనికి కోసం అస్థిత్వం కోసం పోరాడుతున్న స్త్రీలపై వీరి చూపు పడదు. అలాంటి వారంటే కొంత చులకన కూడా. కేవలం కొన్ని అనుకూల పరిస్థితుల మధ్య వీరు జన్మించినందు వలన వీరికి లభించే స్వేచ్ఛ, గౌరవం అందరికీ లభించవని తెలిసినప్పుడు అది వారిలో అవగాహనకాక అహంకారాన్ని పెంచడం కనిపిస్తూ ఉంటుంది. తమ చుట్టూ ఉన్న స్త్రీల జీవితాలను పరిశీలించి వారి జీవన పోరాటాలను అర్థం చేసుకుని స్త్రీలుగా పోరాటబాట పట్టిన సాటి స్త్రీలపై సానుకూల దృక్పథం ఏర్పరుచుకోవాలంటే జీవన వాస్తవిక పరిస్థితుల పట్ల సరి అయిన అవగాహన స్త్రీ లోకానికి ఉండడం అవసరం. చాలా విషయాలకు పురుషులను విమర్శించే కన్నా స్త్రీలుగా తమ జాతి స్త్రీల పరిస్థితులను అర్థం చేసుకుని సామూహికంగా ఎదగడానికి స్త్రీజాతి కలిసికట్టుగా ప్రయాణించకపోతే సమాజంలో స్త్రీల పరిస్థితిలో ఎటువంటి మార్పు రాదు. దానికి స్త్రీలందరూ తమ వర్గ, ఆధిపత్య, ఆర్థిక అసమానతలను అతీతంగా ఆత్మీయ అవగాహనతో సమాజాన్ని పరిశీలించే స్థితికి రావాలి. దానికి మంచి సినిమా కూడా దోహదపడుతుందని నా నమ్మకం.

ముస్లిం స్త్రీలలో పేదరికం, నిరక్షరాస్యత, బహుభార్యత్వం, కుటుంబ నియంత్రణ పాటించనివ్వని పురుషహంకారం, స్త్రీల ఆరోగ్యం పట్ల అవగాహన లేకపోవడం, వీటన్నింటి కారణంగా వారి జీవన ప్రమాణాలలో అత్యంత దీన స్థితిగతులను చూస్తుంటాం. గిరీష్ కాసరవెల్లి తీసిన “హసీనా” అనే ఈ కన్నడ చిత్రం, ఒక ముస్లిం స్త్రీ పోరాటాన్ని చూపిస్తుంది. ఇందులో ప్రధాన పాత్ర పోషించిన “తార” కు ఈ సినిమాతో జాతీయ స్థాయిలో ఉత్తమ నటి అవార్డు లభించింది. 2004లో వచ్చిన

వివాహం నిర్ణయం జరిగిపోతుంది. హసీనా అనుమతి అవసరం లేకుండా మత పెద్దల మద్దతుతో పెళ్ళి చేసుకునే ప్రయత్నంలో యాకూబ్ ఉంటాడు. ఎన్నో అర్జీలిచ్చానా కరగని మత పెద్దల వైఖరి అర్థంకాక హసీనా కాబోయే పెళ్ళికూతురు ఇంటికి వెళ్ళి తన భర్త ద్వారా భరణం తనకు రావాలని దానితో పెద్ద కూతురి ఆపరేషన్ చేయించాలని తాను అనుకుంటున్నానని దీనికి సహకరించమని వేడుకుంటుంది. ఈలోపే యాకూబ్ ఆమెను చూసి దారిలో పట్టుకుని ఆమెను గర్భవతి అని కూడా చూడకుండా విపరీతంగా కొడతాడు. అంతేకాక ఆమె దాచుకున్న డబ్బుని లాక్కుని వెళ్ళిపోతాడు. అన్ని దెబ్బలతో హసీనా మసీదు మెట్లపై తన పిల్లలతో వెళ్ళి కూర్చుంటుంది. తనకు న్యాయం జరిగేదాకా అక్కడ నుండి కదలనని తన అర్జీపై మత పెద్దలు దృష్టి పెట్టాలని మౌన పోరాటం మొదలెడుతుంది. ఆమె ప్రవర్తన మత పెద్దలందరికీ తలనొప్పిగా మారుతుంది. ఆమెను బలవంతంగా అక్కడి నుండి ఈడ్చి పడవేయాలని ఆమె అత్త ప్రయత్నిస్తే, అక్కడి స్త్రీలు ఆమెను ఆపి పిల్లలకు ఆహారం పంపిస్తూ ఉంటారు. చివరకు యాకూబ్ హసీనాను తీవ్రంగా మసీదు మెట్ల ముందే కొట్టి, అడ్డువచ్చిన పెద్ద కూతురుపై కూడా చేయి చేసుకుంటాడు. మున్ని అక్కడే మరణిస్తుంది.

హసీనా పోరాటం చూసిన సాటి ముస్లిం స్త్రీలలో అలజడి మొదలవుతుంది. ఆమె రాసిన అర్జీల ద్వారా తమ హక్కుల ప్రస్తావన కూడా తమ మత గ్రంథాలలో ఉందని వారికి అర్థం అవుతుంది. వారు తమకు తోచిన రీతిలో తమపై జరుగుతున్న అన్యాయాన్ని ఎదుర్కోవడానికి సిద్ధపడతారు. మత పెద్దలలో కదలికవచ్చి హసీనా ఇంటికి వచ్చి ఆమెకు ధన సహాయం కలిగిస్తామని, యాకూబ్ నుండి మెహర్ వచ్చే విధంగా సహకరిస్తామని అంటారు. అభిమానవంతురాలైన హసీనా ఆ డబ్బు తన బిడ్డ ఆపరేషన్ కోసం కోరానని ఇప్పుడు బిడ్డే లేకపోయాక ఇక ఆ మెహర్ మాత్రం ఎందుకని నిరాకరిస్తుంది. మత పెద్దలు మళ్ళీ ఆమె పట్టుదల ముందు ఓడిపోతారు. జరిగిన సంగతి పట్ల కదలిన ముస్లిం స్త్రీలలో కొంత ఆలోచన వచ్చి వారు తమ జీవితాలను మెరుగు పరుచుకునే ప్రయత్నాల కోసం ఆలోచించడం మొదలెడతారు. మతపెద్ద భార్య వరుస పురుళ్ళతో శరీరం క్షీణిస్తుంటే ఇబ్బందిపడుతూ ఉంటుంది. ఆమె భర్త కుటుంబ నియంత్రణ ఆపరేషన్కు ఒప్పుకోడు. ఆమె స్వయంగా ఆపరేషన్ చేయించుకోవడానికి నిర్ణయించుకుని పుట్టింటికి ప్రయాణమై వెళ్ళిపోతుంది. ఆమెని భర్త ఆపలేడు.

హసీనా దీక్ష ఆమెకు మేలు చేయకపోయినా చుట్టూ ఉన్న ముస్లిం స్త్రీల ఆలోచనలలో కొంత మార్పు తీసుకు రాగలుగుతుంది.

సాధారణంగా ముస్లిం స్త్రీలపై వచ్చిన చాలా సినిమాలలో ముస్లిం మత గ్రంథాలలో స్త్రీల కోసం ఉన్న కొన్ని అంశాలను, స్త్రీల హక్కుల గురించి పెద్దగా ప్రస్తావన ఉండదు. మత గ్రంథాల కన్నా వాటి సహాయంతో అధికారం చెలాయించే పురుషులు ఆ అధికారాల వైపు స్త్రీల దృష్టి పోకుండా ఆడే రాజకీయం గురించి పెద్దగా ప్రస్తావన ఉండదు. ఇతర మతస్తులు చాలా మంది ముస్లిం స్త్రీల దైన్యానికి వారి మత గ్రంథాలనే తప్పుపట్టిన సందర్భాలు అనేకం ఉన్నాయి. కానీ ఈ సినిమాలో దర్శకుడు ఆ గ్రంథాలలో స్త్రీల సంరక్షణ కోసం ఏర్పరచిన కొన్ని హక్కులున్నాయని, వాటిని వాడుకోవడం తెలియని పరిస్థితిలో ముస్లిం స్త్రీలు ఉండిపోయారనే కోణంలో ఈ సినిమాను తీయడం గొప్ప విషయం. అవి ఎలాంటి హక్కులు అన్నవి పక్కన పెడితే ప్రతి దానికీ మత గ్రంథాన్ని ఉదహరించే ముస్లిం పురుష సమాజం, స్త్రీలను అణిచి వేయడానికి తమ స్వార్థం కోసం, అందులో ఉదహరించిన స్త్రీ సంబంధిత హక్కులను నిర్లక్ష్యం చేసి ఎందరో స్త్రీలకు అన్యాయం చేయడం, ఆ విషయాన్ని మత పెద్దలు అసలు పట్టించుకోకుండా ఉండిపోవడం, తమ హక్కుల కోసం పోరాడాలనే స్పృహ ముస్లిం స్త్రీలలో లేకపోవడం, వారి మతం పట్ల భయం తప్ప అదిచ్చే రక్షణ వారికి అందకపోవడం అనే సున్నితమైన అంశాలపై దర్శకుడు చక్కటి చర్చకు ఈ సినిమా ద్వారా మార్గం కల్పించారు. హసీనాకు తమ గ్రంథాలలో తమ రక్షణ కోసం ఏర్పరచిన హక్కులను రులేకా బేగం బోధించడం అర్జీలు రాయించడం చేస్తూ ఆర్థికంగా ఉన్నత స్థాయిలో ఉన్నందువలన ఆమె ఒంటరి మహిళగానే తన జీవితాన్ని సౌకర్యవంతంగా జీవిస్తూ ఒక పరిణితి చెందిన ముస్లిం స్త్రీగా తన తోటి స్త్రీలకు వారి జీవితాల పట్ల అవగాహన కలిగించే స్థాయిలో ఉండగలగడం, వీటన్నిటికీ విద్య అవసరం చూపిస్తూ దర్శకుడు చాలా మంది ముస్లిం స్త్రీలకు రక్షణ లేకపోవడానికి వారు చదువుకోలేకపోవడమే పెద్ద కారణం అనే అంశాన్ని స్పష్టంగా చూపించగలిగారు.

హసీనా పాత్రలో తార నటన చాలా బావుంది. నాలుగు జాతీయ అవార్డులు గెలుచుకున్న ఈ సినిమా యూట్యూబ్లో ఇంగ్లీష్ సబ్ టైటిల్స్ తో అందుబాటులో ఉంది.

పదకేళి 269 - గొట్టిపర్తి యాదగిరిరావు

1		2			3		4		5
				6					
	7		8			9	10		
11					12				
	13					14		15	
16				17					
		18	19			20	21		
		22			23				
24					25				
				26					

ఆధారాలు

అడ్డం

- 1) చీకటి తరువాత - 4
- 3) ఏ సమస్యకైనా యిది వుంటుంది - 5
- 6) ఒక చిన్న జీవి - 2
- 7) కిరీటము - 4
- 9) సుగంధ ద్రవ్యము - 3

11) నిద్రలో వచ్చేది - 2

12) నోటిలో వుంటుంది - 2

13) అడుక్కొనుట - 3

14) కొంత మంది వధూవరులకు యిది కలవాలంటారు - 3

16) బయటకు వెళుతూ ఇంటికి వేసేది - 2

17) ఒక పండు - 3

18) ప్రతిజ్ఞ లాంటిది - 4

20) మంచానికి బిగించేది - 3

22) పరుగులాంటిదే - 3

24) మోసములాంటిది - 4

25) కలిసి జీవించుట - 5

26) తడబడిన గంధము - 3

నిలువు

1) ధర - 2

2) చివరకు - 3

3) ప్రతీకారం లాంటిది - 2

4) శర్మ ఒక నటి - 3

5) లేత కాదు - 3

6) ఎగురలేని పెద్ద పక్షి - 2

7) ఒక భాష - 4

8) తడబడ్డ నటన - 3

10) తత్తర పడిన తత్తర - 3

12) ప్రయాణము - 4

15) ఇది పడొద్దంటారు. ఒక జంతువు - 3

16) యన్టీఆర్, భానుమతిల చిత్రం - 5

17) మార్గము - 3

18) వాహనము - 4

19) అక్షరాలతో కూడినది - 3

21) కాకి - 4

23) భూమి ఒక - 3

25) హాఫ్ - 2

గమనిక

- సమీక్షకోసం పుస్తకాలు పంపే రచయితలు, ప్రచురణ కర్తలు రెండు ప్రతులు పంపించాలి.
- రచయితలే సమీక్షలు రాయించి పంపకూడదు.
- పుస్తకాల మీద సమీక్షలకు సంబంధించి సంపాదకులదే తుది నిర్ణయం. ఈ అంశంపై ఉత్తర ప్రత్యుత్తరాలకు, ఫోన్లలో సంప్రదింపులకు తావు లేదు.

చిరునామా : సోపతి, నవతెలంగాణ, ఆదివారం
సంచిక, ప్లాట్ నెం.21/1, ఎం.హెచ్.భవన్,
ఆజమాబాద్, ఇండస్ట్రియల్ ఏరియా, బాగ్లింగంపల్లి,
హైదరాబాద్-500020

పదకేళి- 268 జవాబు

1 జా	గృ	2 తి		3 చె	లి	4 య	5 లి	6 క	ట్ట
బి		7 గ	ళ	ము		8 వ్వ	జ	ని	
ల		ర		9 డు	దు	నం		10 క	వ్వం
11 మ	12 స్తో	త						ట్టు	
	మ		13 ద	మ	14 న	కు	15 డు		16 అ
17 ప	రి	18 మ	ళం		ట		దు		ల్ల
రి		ది			19 రా	జ	కు	20 మా	రి
21 ణ	జా		22 త	రా	జు			ణి	
య		23 ర్	లా			24 ఆ	25 ధి	కృ	26 ము
ము		27 హ	రి	దా	సు		28 సం	ము	ని

పదకేళి- 267 సమాధానాలు పంపినవారు : 1.పి.విజయకుమారి, నిజామాబాద్, 2. సి.రాజేశ్వరి, చౌటుప్పల్ (నల్లగొండ జిల్లా), 3. టి.రమణాయాదవ్, స్టేషన్ ఫున్ పూర్ (వరంగల్ జిల్లా), 4. షేక్ బషీరుద్దీన్, అల్వాల్ (హైదరాబాద్), 5. ఇ.గంగాధర్, మాల్ (రంగారెడ్డి జిల్లా)

పదకేళి పజిల్స్ పూర్తి చేసి కరెక్ట్ సమాధానాలు రాసి పంపిన వారి పేర్లు ప్రకటిస్తాం.

ఆదివారం నవ తెలంగాణ సోపతి

26 జులై 2020

24

మౌనాన్ని పూసే “కొత్త వేకువ”

సమీక్షలు

ఈ కవితా సంకలనాన్ని తన జీవన సహచరుడు ప్రసాద్ కి అంకితం చేశారు. ప్రముఖ కవి కె.శివారెడ్డి “ఆమె శ్వాస” అంటూ విలువైన ముందుమాట రాశారు. అలాగే లోపలి ప్రపంచాన్ని శుభ్రపరిచే కవిత్వం అంటూ సీనియర్ జర్నలిస్ట్. పాత్రికేయ రచయిత గుడిపాటి ఈ కవితల్ని పలు కోణాల్లో విశ్లేషించారు. 63 కవితలున్న ఈ సంపుటిలోని చాలా కవితలు ‘స్త్రీ’ అంతరంగాన్ని ఆవిష్కరించాయి. 40 సంవత్సరాల కిందటి స్త్రీవాద ఉద్యమ కాలం నాటి కవితలు గుర్తుకొచ్చాయి. శివారెడ్డి గారు అన్నట్లుగానే To be a woman is different and unique.. ఇది తొలి కవితా సంపుటి అని పాఠకునికి ఏ మాత్రం అనిపించదు. పలు పోటీల్లో- వాట్సాప్ లో- వివిధ పత్రికల్లో పద్మావతి కలం బలం- బలమైన అభివ్యక్తి, నవ్యత్వం- సృజనాత్మకత- సూటిదనం- ధిక్కారస్వరం వి(క)నిపిస్తాయి. స్త్రీ పురుష సంబంధాలు- వైరుధ్యాలు- పీడనం- వివక్షతలపై ఆర్థమైన స్వరం వీరి లేఖనిలో కనిపిస్తుంది. కొన్ని కొన్ని కవితల్లో అస్పష్టత కూడా ఉంది.. వస్తువు ఏకీకృతం కావడం వల్ల పునరుక్తులుగా అనిపించాయి. అన్ని రకాలైన సామాజికాంశాల్ని కవిత్వీకరించాలి కదా! వీని కవితల్ని కొన్నింటిని చూద్దాం!

“నాలోని నేను” (పేజి 37) కవితలో ఒక చోట కవయిత్రి ఇలా అంటారు..

“ఆశల చమురు పోసి ప్రాణా శ్వాసల వత్తిని ఎగదోస్తాను”
“మనిషి తనమే మృగ్యమౌతున్న ఈ మాయదారి లోకంలో

కొంతయినా మానవత్వాన్ని తట్టిలేపడానికై
తల్లికిందులవేతాపే

అందరికీ ఉపదేశించే ముందు, అద్దంలో తరచి
చూసుకుంటాను!

ప్రతిదినం... నన్ను నేను దిద్దుకుంటాను”- అంటారు.

“నీలి కలలు” (పేజి.43)

కవితలో పురుషాధిక్యత భావజాలాన్ని సూటిగా ప్రశ్నిస్తారు కవయిత్రి. నీకు నా దేహమొక క్రీడాస్థలం / ఎప్పుడు పడితే అపడ్రు / నా ప్రమేయమే లేకుండానే ఆడుకుని నువ్వు మాత్రమే గెలిచి / విజయ గర్వంతో / నీ నుదుటన మెరిసే.. / చెమట చుక్కలను తుడుచుకుంటూ.. తృప్తిగా

రీతిగా నడిచిపోతావు / పచ్చి బాలింత అవయవాలను పోగు జేసుకుంటూ రహస్యంగా కన్నీళ్ళు తుడుచుకుంటాను-

“గాయాల కథ”- కవిత చివరి వాక్యాలు గాయపడ్డ హృదయాన్ని కదిలిస్తాయి. (పేజి.79)

“చుట్టుకొలతల కొలమానాలు / పొట్టపొడుగుల వైశాల్యాలు లేని గాయాలకు / అగాధమంత లోతులు మాత్రం ఉంటాయి. / గాయం తొడుక్కోని మనిషి / అసలు ఉండడేమో / అయినా గాయాల్ని రుచి చూడకపోతే / జీవితం గేయాన్నెలా పాడుతుంది!” అంటారు.

గెలుపెరుగని బరి (పేజీ.97), సేల్స్ గాజ్ (పేజీ.130), కొత్త జన్మ (పేజీ.143), పాపా! ఓ పసిపాపా (పేజీ.126), నాలో నాలో (పేజీ.84), బ్రతుకెండిన చేపలు (పేజీ.83), బాడీ షేమింగ్ (పేజీ.61) కవితలు అద్భుతంగా ఉన్నాయి.

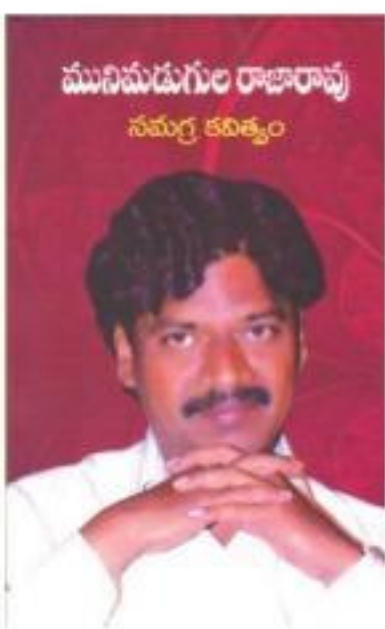
(కొత్త వేకువ (కవిత్వం), రచయిత : పద్మావతి రాంభక్త, పేజీలు : 144, వెల : రూ.100/-, ప్రతులకు : పద్మావతి రాంభక్త, ఇ.నెం. 10-38-4, రాంనగర్, విశాఖపట్నం (ఆంధ్రప్రదేశ్) - 530002, సెల్ : 9966307777

- తంగిరాల చక్రవర్తి, 9393804472

అందుకున్నాం

యుక్త వాక్యం (దీర్ఘ వ్యాసాలు), రచయిత : ఎలనాగ, పేజీలు : 96, వెల : రూ. 80/-, ప్రతులకు : అన్ని ప్రముఖ పుస్తక దుకాణాలలో..

మునిమడుగుల రాజారావు (సమగ్ర

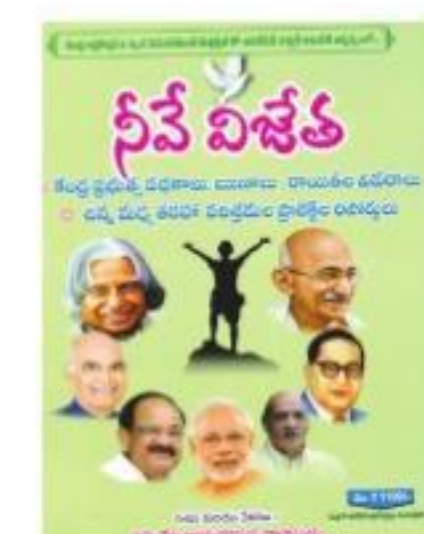

కవిత్వం), రచయిత : మునిమడుగుల రాజారావు
పేజీలు : 224, వెల : రూ. 150/-, ప్రతులకు : ఇ.నెం.7-2-83/49 2బి4 ఇందిరా నగర్, నిర్మల్- 504 106, సెల్ : 94934 30130, అన్ని పుస్తక దుకాణాలలో..

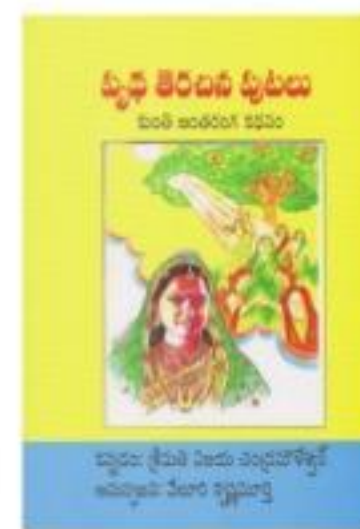

పుథ తెరచిన పుటలు (కుంతి అంతరంగ కథనం), రచయిత : కన్నడం - శ్రీమతి విజయ చంద్రమౌళేశ్వర్, అనువాదం - వేలూరి కృష్ణమూర్తి, పేజీలు : 272, వెల : రూ. 150/-, ప్రతులకు : అన్ని ప్రముఖ పుస్తక దుకాణాలలో..

నీవే విజేత (కేంద్ర ప్రభుత్వ పథకాలు, రుణాలు, రాయితీ వివరాలు), రచయిత : తిప్పినేని రామదాసప్ప నాయుడు, పేజీలు : 96, వెల : 1100/-

(ముద్ర కోఆపరేటివ్ సభ్యత్వం, రెండు షేర్లతో కలిపి), ప్రతులకు : ముద్ర అగ్రికల్చర్ అండ్ సిల్క్ డెవలప్ మెంట్ కోఆపరేటివ్ సొసైటీ లిమిటెడ్, బర్మత్ పుర, సెల్ : 6302504845, 9182964972, 6281059310

పదునెక్కిన బాణం

ఈ వారం కవిత్వం

బండచాకిరీ ఒళ్లు విరుస్తుంటే...
అలసిన దేహాన్ని ఓపికతో అలంకరించుకుంటావు...
రెక్కల కష్టాన్ని పాటలా శృతి చేసుకుంటావు...
స్వేద బిందువులు పరిశుభ్రత కాంతుల్ని ఈనుతుంటే
బాధల్ని చరణాలుగా ఆలపిస్తావు
జీవశృవమౌతున్నా సంసారంలో సంతోషాల నాట్లేస్తావు
ఆడదనే చిన్నచూపుకు పొక్కిలైన గుండె కన్నీళ్ళను చిమ్ముతుంటే
చీరకొంగులోకి తోడుకుంటావు
చరిత్ర నిండా నిక్షిప్తమౌతున్న
అజరామరమైన నీ సేవలను... అలుపులేని త్యాగాలను...
పురుషాధిక్యమనే డస్టర్ నిర్వ్వందంగా చెరిపేస్తుంటే...
మౌనంగా దిక్కులు చూస్తావెందుకు?
ఊకదంపుడు ఉపన్యాసాలతో పేకమేడల్లో నిన్ను ప్రతిష్ఠిస్తుంటే...
ఒక్కసారైనా ఆలోచనల పొరను విప్పవెందుకు?
నీ మాటకు విలువలేని చోట
బానిస వలువలు చుట్టుకుంటావెందుకు?
నిప్పుల కొలిమిలో మండే కొరకాసువై
నీ హక్కుల్ని తిరకాసులో పెట్టే
కర్మోటకుల కన్నులు వెలిగించ
కదులు తల్లీ! ఆది పరాశక్తివై!!

రాచమళ్ళ ఉపేందర్
9849277968

వెరసి

పలుగురాళ్ళ కుప్పలో ఒక వాక్యం మొలకెత్తింది
నమ్మకం ఎంతపనయినా చేయిస్తుంది -
అక్షరాల కవాతు చూసి ఆలోచన క్రమశిక్షణ నేర్చుకొంది
సమూహ పరాక్రమమే వేరు..!
ఆకుల వొంపు - ఆచరణల సొంపు కలగలిసిన
సెలయేరు రేపు తప్పక ప్రవహిస్తుంది
ఇసుకలో వేలాది బుర్రలు ఎప్పుడో కూరుకుపోయాయి
మేధావిని చూసి ఉష్ట పక్షి నవ్వింది
ఒక కాగితం ఇస్తాను - ఏం రాస్తావు నువ్వు?
అయిదు చుక్కల ముగ్గు కాదు - రైతు నొసట రేఖల కళాఖండం గీస్తావా?
దట్టమైన బతుకు అరణ్యం ఎట్లా దాటాలో ముడి విప్పుతావా?
వెన్నులేని వాడికి పెన్ను ఎందుకూ?
కళ్ళల్లో కరెంటు కాదు - జీవం ప్రవహించాలి
కర్తవ్య గీతం కాకి పాడినా శ్రావ్యంగానే ఉంటుంది
ఆత్మద్రోహమేఘాలు ఆవృతమైతే దుఃఖ తుఫాను తప్పనే తప్పదు
మొఖానికి రంగు కొనొచ్చు - హృదయానికి మనమే తయారు చేసుకోవాలి
వెరసి ఈ చొక్కా బాగోలేదు - వంట రుచిగా లేదు
ఆలోచనలు పెనం మీది పేలాలయితేనే జిహ్వాకు రుచి
అంతెత్తున నరాలు సంధించి ఆకాశాన్ని ఎక్కుపెడితేనే సార్థకత
మనిషి వ్యాపించాలి - ఉన్న చోటే అరంగుళమైనా విస్తరించాలి
నిలువుగా - శిఖరుగా నిదర్శనంగా...!!

చొప్పదండి సుధాకర్
9177348349

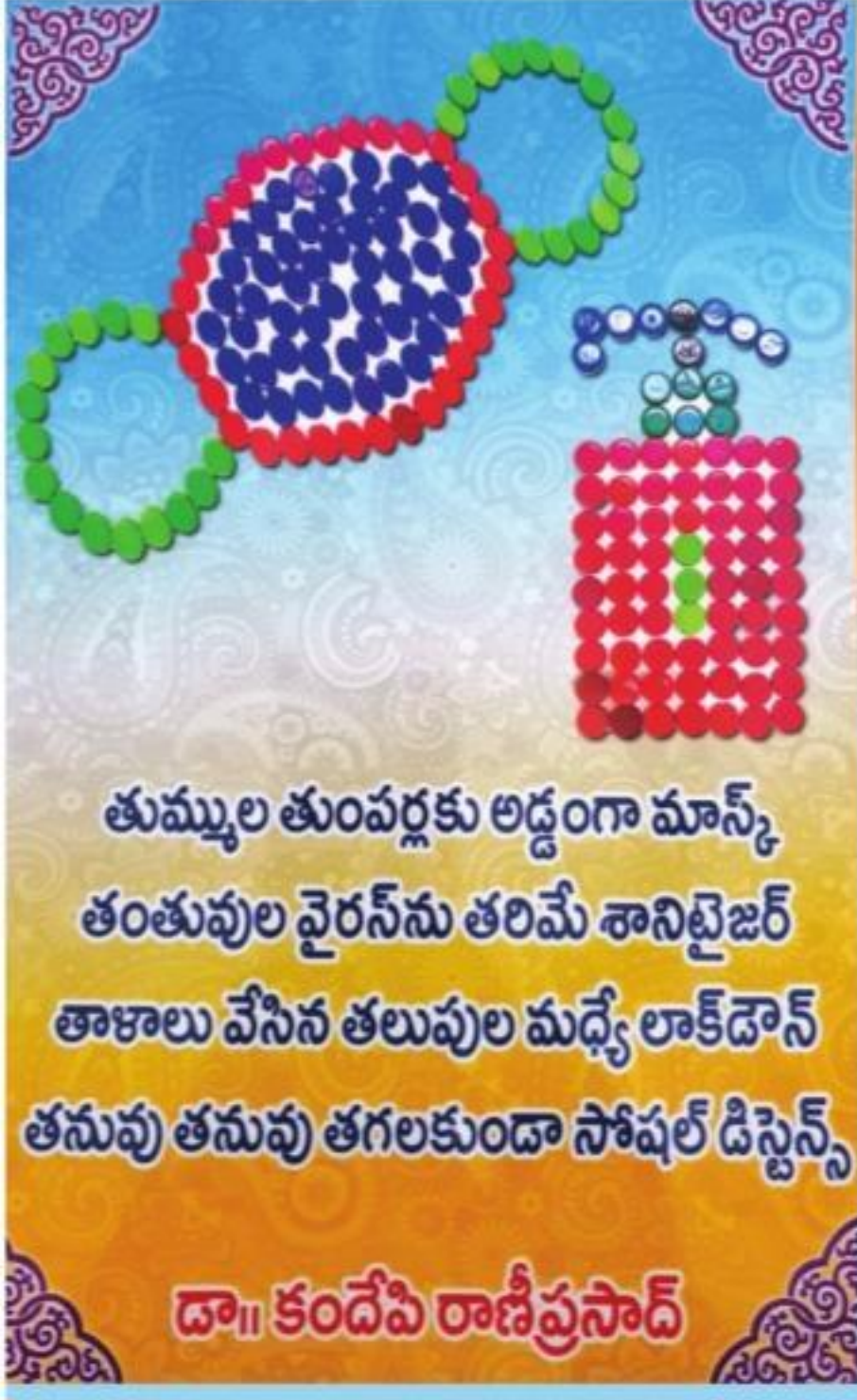
ఎండలైనా వానలైనా
నీళ్ళకోసం మైళ్ళ దూరం

బాధ్యతైనా భారమైనా
సాగిపోయే మహిళ పాదం

ఫోటోలు :
కొండవీటి గోపి

ప్రస్తుతం ప్రపంచం కోవిడ్ 19 వైరస్ తో పోరాడుతోంది. కోవిడ్ రోగులు అత్యంత ప్రమాదకర పరిస్థితుల్లో ఉన్నపుడు వెంటిలేటర్ల మీద పెడతారు. వెంటిలేటర్ల వేస్తు వంటి ఆస్పత్రి వ్యర్థాలతో కరోనా వల్ల ఏర్పడుతున్న సామాజిక సమస్యల్ని చిత్త్రాల ద్వారా డా॥ కందేపి రాణీ ప్రసాద్ రూపొందించారు.

